

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/5/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218200449
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2218200449.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Eva Behranová, JUDr. Andrea Dudášová, v sporovej veci žalobcu: Q. R., nar. XX.X.XXXX, adresa F. B., B. S. XXX/XX, zastúpeného advokátom: JUDr. Ludevít Rabay, so sídlom Bratislava I, Krížna 17D, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti SR, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, na odvolanie žalobcu aj žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 14C/3/2018-320 zo dňa 7.10.2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 31.381,81 Eur s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 2.423,81 Eur od 4.10.2017 až do zaplataenia a vo zvyšku žalobu z a m i e t a .

II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie čiastočne vyhovel žalobe žalobcu, keď vo výroku rozhodol nasledovne:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 9.983,88 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.423,88 eur od 04.10.2017 až do zaplataenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšku súd žalobu zamietá.

III. Žalobca má nárok voči žalovanej na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

2. Podľa provinštančného súdu vykonaným dokazovaním bolo zistené, že dňa 07.04.2011 bolo proti žalobcovi vznesené obvinenie za zločin vydierania na tom skutkovom základe, že dňa 6. apríla 2011 v čase okolo 18.00 hod. na ceste č. I/63 v meste Dunajskej Strede smerom na mesto Bratislava zastavil motorovým vozidlom zn. Nissan, modrej metalízy, v ktorom sa nachádzal spolu s poškodenou, následne vystúpili z auta, začal byť agresívny, chytil ju za krk a sotil ju na zem, pričom na ňu kričal, že od dnešného dňa bude pracovať pre neho ako prostitútka na tejto ceste, následne mu poškodená slovne odporovala a on vybral zo zadného vrečka krátku zbraň, zn. Magnum, mieril na ňu a povedal jej, že má držať hubu, že má robiť to, čo jej on káže, inak ju zastrelí, následne poškodená vybrala svoje mobilné telefóny s cieľom privolania polície, avšak on jej ich vytrhol z rúk, pričom poškodená začala utekať k tam nachádzajúcemu sa jazeru a k v blízkosti sídliacej firme, odkiaľ sa jej podarilo zavolať políciu, čo u poškodenej vyvolalo obavu o svoj život a zdravie. Trestné stíhanie bolo začaté obhliadkou miesta činu 06.04.2011, počas ktorej bola zaistená 1 ks vecná stopa, ružová dámska šľapka.

3. Zo zápisnice o výsluchu obvineného zo 07.04.2011 o 12.40 je zrejmé, že poškodená mala psychické problémy, vždy niečo musela vybavovať v Šali, potom sa vracala ako pod vplyvom drog. Trpela depresiami, pokúsila sa aj o samovraždu. Napadla aj svoju matku, bola nepríčetná. Jej mama povedala, že to bolo posledné čo spravila. Dňa 06.04.2011 ho poprosila, aby išli do Galanty do banky. Vybehla z banky rozrušená, nadávala, že exekútor jej neodoblokoval peniaze. Do Dunajskej Stredy sa vrátili cca 15.30 hod, on sa išiel najesť, ona ostala doma. Keď sa vrátil domov mala pobalené veci, začala vyhadzovať veci, všade boli črepiny, privítala ho fackou, bola ako besná. Nevedel čo má robiť, naložil teda veci do auta, v aute tiež vyvádza, kričala. Zastavil pri jazere, vyskočila z auta, čupla si do vody, chcela skočiť pod autá, on ju ťahal preč. Vtedy volal jej rodičom, ale mu povedali, aby ju nechal tak, že ona to robí stále. Potom po skončení telefonátu ju videl ako uteká bosá cez pole. Išiel do garáže, vzal druhé auto a išiel k jej rodičom, kde bol asi 2 hodiny. Potom ju všade hľadal, nevedel ju nájsť, tak išiel na políciu a tam mu povedali, že podala naňho trestné oznámenie. Jej rodičia mu vraveli, že za ňu platia úver. Urobila mu obrovskú hanbu.

4. Proti uzneseniu vyšetrovateľa podal žalobca sťažnosť, ktorú prokurátorka Okresnej prokuratúry Dunajská Streda dňa 08.04.2011 zamietla, z dôvodu, že nebola dôvodná. Poukázala na výpoveď poškodenej, ktorú mal chytiť za krk a nútiť ju k prostitúcii a to pod hrozbou použitia zbrane. Žalobca tvrdil, že poškodená pri podávaní trestného oznámenia bola pod vplyvom alkoholu. Z vyšetrovacieho spisu č.k. 6 vyplýva, že u poškodenej bola vykonaná dychová skúška až 07.04.2011 o 09.26 hod. s výsledkom merania 0,00 mg/l.

5. Z oznámení ÚPSVaR z 15.04.2011 a z 19.04.2011 (č.l. 123 - 128 vyšetrovacieho spisu) je zrejmé, že žalobca je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 29.10.2009 a je poberateľom dávky pomoci v hmotnej núdzi od 01.11.2009 v sume 118,30 eur mesačne. Z oznámenia Sociálnej poisťovne z 19.04.2011 je zrejmé, že žalobca sa nenachádza v evidencii poistencov ako samostatne zárobkovo činná osoba ani ako zamestnanec a nepoberá dôchodok ani dávku v nezamestnanosti. Nenachádza sa v živnostenskom registri (č.l. 130). Nemá žiadny evidovaný priestupok (č.l. 131).

6. Následne po vypočutí žalobcu bol tento uznesením Okresného súdu Dunajská Streda vzatý do väzby (Tp/21/2011-9 z 08.04.2011). Po vyhlásení uznesenia žalobca ako obvinený podal sťažnosť (zápisnica o výsluchu obvineného 4.strana). Zápisnica bola skončená a podpísaná 08.04.2011 o 14.46 hod. Následne na strane 8 väzobného spisu je založený „úradný záznam“ so znením, že obvinený po zvážení celej situácie udáva, že svoju sťažnosť proti uzneseniu o vzatí do väzby berie v plnom rozsahu späť. Záznam bol spísaný pred prokurátorom, sudcom, zapisovateľkou a pripojený je podpis obvineného, dňa 08.04.2011 o 14.52 hod. Späťvzatie sťažnosti žalobca v tomto konaní popiera, tvrdí, že sa tak nestalo s jeho vedomím. Následne sudca pre prípravné konanie dňa 08.04.2011 ustanovil žalobcovi, ako obvinenému, advokáta v zmysle ust. § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Dňa 18.04.2011 obhajca podal sťažnosť (č.l. 15 - 16), resp. upresnil dôvody sťažnosti, a to že nemôže súhlasiť s názorom súdu, že je dostatočne preukázané, že predmetný skutok sa stal a že ho spáchal obvinený, totiž neexistujú žiadne nevyvrátiteľné dôkazy, ktoré by jednoznačne potvrdili výpoveď poškodenej. Nesúhlasí ani s tým, že obvinený by na slobode mohol pokračovať v trestnej činnosti alebo svoj čin dokončiť. Na č.l. 17 je založené uznesenie Okresného súdu Dunajská Streda z 03.05.2011 s výrokom, že berie sa na vedomie späťvzatie sťažnosti Okresnej prokuratúry Dunajská Streda. Pričom z odôvodnenia je zrejmé, že obvinený po zvážení okolností prípadu svoju sťažnosť neskôr na č.l. 8 výslovne zobral späť. Následne 05.05.2011 je podanie obhajcu, o späťvzatí sťažnosti s upozornením na nesprávnosť uznesenia súdu o späťvzatí sťažnosti Okresnou prokuratúrou Dunajská Streda.

7. Dňa 16.05.2011 žalobca žiadal Okresný súd Dunajská Streda o prepustenie z väzby prostredníctvom svojho obhajcu a žiadal o prijatie písomného sľubu. Tiež dňa 09.06.2011 žiadal prokurátora o prehodnotenie, kde tvrdil, že sa stal obeťou nepríčetnej osoby, závislej na drogách. Žiadal, aby sa mohol obhajovať na slobode, a to aj z dôvodu, že sa stará o svoju chorú matku, ktorá je po mozgovej príhode. Následne súd uznesením č.l. Tp/21/2011-34 zo 06.07.2011 prepustil obvineného z väzby, prijal písomný sľub obvineného a uložil mu primerané obmedzenia a povinnosti. Voči tomuto rozhodnutiu podala prokuratúra sťažnosť. Uvedenú sťažnosť odvolací súd zamietol uznesením č.k. 3Tp/049/2011. Následne bol žalobca z väzby prepustený dňa 11.08.2011.

8. Zo zápisnice o vylúchu poškodenej (č.l. 32 väzobného spisu) vyplýva, že poškodená žila krátky čas so žalobcom - obvineným, u ktorého zistila, že neukončil predchádzajúci vzťah, pohádali sa a odišla od neho. Následne vzťah obnovili v januári 2011, iba 2 - 3 týždne nežili spolu. Začiatkom februára 2011 vycestovala do Talianska, kde bola asi mesiac. Keď sa vrátila, navrhla mu aby sa presťahovali do väčšieho bytu vo Vydranoch. Nasťahovali sa v marci a žili tam, až kým ho nevzali do väzby. Dňa 06.04.2011 sa na obed zobudili vo Vydranoch, kedy obvinený sa išiel naobedovať. Ako odišiel zavolaala jej jeho bývalá priateľka a požiadala ju, aby opustila obvineného. Následne sa zbalila a bola rozhodnutá odísť. Neskôr potvrdila, že v ten deň požila alkohol.

9. Zo znaleckého posudku č. 10/2011 (č.l. 42 a nasl. väzobného spisu) vyplýva, že poškodená má intelektové i pamäťové predpoklady k tomu, aby vierohodne vypovedala. Z charakteristicky jej osobností však vyplýva, že nemá dostatok emočných kvalít, zábran k tomu, aby v prípade potreby skreslovala realitu vo svoj prospech. Aj v priebehu znaleckého vyšetrenia s časovým odstupom zmenila svoju pôvodnú interpretáciu motivácie násilného, agresívneho správania obvineného.

10. Po ukončení vyšetrovania bola podaná obžaloba dňa 18.07.2011. Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom č.k. 2T/171/2011-313 z 02.09.2015 obžalovaného spod obžaloby oslobodil. Okresný prokurátor voči tomuto rozhodnutiu podal odvolanie. Odvolací súd uznesením 3To/42/2016-341 z 21.06.2016 odvolanie okresného prokurátora zamietol.

11. Z písomného záznamu zo 14.12.2016 (č.l. 68) je zrejmé, že JUDr. Pongrácz, advokát mal dohodnutú odmenu a náhradu výdavkov na základe plnomocenstva žalobcu od 23.08.2011 do 06.08.2014, pričom dňa 05.01.2012 bol zaplatený preddavok 1.500 eur. K tomu bol predložený príjmový pokladničný doklad z 05.01.2012 o sume 1.500 eur prijatú advokátom JUDr. Pongráczom od žalobcu (č.l. 69). Ďalej bol predložený zoznam vykonaných právnych služieb od 23.08.2011 do 17.08.2013 vyčíslených podľa tarifnej odmeny vo výške 1.686,74 eur. Z čiastočného vyúčtovania (č.l. 70) JUDr. Skačániovej z 12.11.2015 je zrejmé, že za tam uvedené právne úkony od 05.08.2014 do 02.09.2015 sú vo výške 627,70 eur. K tomu bol pripojený pokladničný doklad o zaplatení tejto sumy v hotovosti. Ďalej z faktúry (č.l. 71) JUDr. Skačániovej z 13.09.2016 je zrejmé, že za tam uvedené právne úkony od 16.12.2015 do 21.06.2016 sú vo výške 249,82 eur. K tomu bol pripojený pokladničný doklad o zaplatení tejto sumy v hotovosti.

12. Listom zo dňa 22.03.2017 žalobca požiadal žalovanú o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody (č.l. 54). Svoj nárok vyvodil z nezákonných rozhodnutí: uznesenia o vznesení obvinenia zo 07.04.2011 a uznesenie o vzatí do väzby z 08.04.2011. Poukázal na škodu, ktorá v priamej príčinnej súvislosti s trestným stíhaním vznikla, a to z titulu náhrady trov obhajoby (zhodne uvádzanou v žalobe). Tiež si uplatnil nemajetkovú ujmu 30.000 eur poukazujúc na trestné konanie voči nemu s podstatným opisom zásahu a vplyvu na jeho život obdobne ako v žalobe. Žalovaný listom z 29.09.2017 (č.l. 67) žalobcovi oznámil, že jeho žiadosť prerokoval a nevyhovel jej, poukazujúc na kumulatívne predpoklady v zmysle zákona, ktoré neboli naplnené.

13. Hmotnoprávne súd prvej inštancie odôvodnil na základe ust. § 71 ods. 1 písm. c), § 72 ods. 2 a § 206 ods. 1 Trestného poriadku, § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 a 2, § 8 ods. 5 písm. b), § 6 písm. a) až i), § 15 ods. 1, § 17 ods. 1 až 4, § 18 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, § 5 ods. 1 zák. č. 215/2006 Z.z.

14. Pri posudzovaní základu nároku sa súd prvej inštancie riadil nasledovnými úvahami:

15. V konaní bolo nesporné, že uznesením vyšetrovateľa OR PZ v Dunajskej Strede ČVS:ORP-284/OVK-DS-2011 zo dňa 7.4.2011 bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona. Proti uzneseniu podal žalobca sťažnosť, ktorá bola uznesením č.k. 2Pv 266/11-8 zo dňa 8.4.2011 zamietnutá ako nedôvodná. Uznesením Okresného súdu v Dunajskej Strede sp. zn. Tp/21/2011 zo dňa 8.4.2011, z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bol žalobca vzatý do väzby. Väzba začala plynúť obmedzením osobnej slobody dňom 7.4.2011 o 01:00 hod., vykonávaná bola v Ústave v Leopoldove a trvala do 11.8.2011, kedy bol žalobca prepustený na slobodu. Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom č.k. 2T/171/2011-212 zo dňa 13.2.2013 v znení opravného uznesenia, žalobcu podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku spod obžaloby oslobodil, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol

obžalovaný. Na odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Dunajská Streda č.k. 2Pv 266/11-69 zo dňa 17.4.2013 Krajský súd v Trnave uznesením č.k. 3To/48/2014-239 zo dňa 27.5.2014 napadnutý rozsudok Okresného súdu v Dunajskej Strede zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Okresný súd v Dunajskej Strede rozsudkom č.k. 2T/171/2011-313 zo dňa 2.9.2015 žalobcu opätovne podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku spod obžaloby oslobodil, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca obžalovaný. Krajský súd v Trnave uznesením č.k. 3To/42/2016-341 zo dňa 21.6.2016 odvolanie proti tomuto rozsudku podané Okresnou prokuratúrou v Dunajskej Strede pod č.k. 2Pv 266/11/2201-97 zo dňa 30.10.2015 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol. Rozsudok Okresného súdu v Dunajskej Strede, ktorým bol žalobca spod obžaloby v celom rozsahu oslobodený nadobudol právoplatnosť dňa 21.6.2016.

16. Bolo nesporným, že žalobca v žiadosti z 22.03.2017 o predbežné prerokovanie nároku doručenej žalovanej si uplatnil nárok z dvoch ním tvrdených nezákonných rozhodnutí, a to uznesením o vznesení obvinenia a uznesením o vzatí do väzby, z ktorých mu mal vzniknúť nárok na náhradu škody. Medzi stranami sporu zásadnou spornou otázkou, ktorá tvorí predmet konania bolo posúdiť, či si žalobca riadne uplatnil nárok na náhradu škody v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, keď žalovaná namietala, že žalobca dostatočne jasne neoznačil titul toho ktorého nároku. Hoc žalobca označil za nezákonné rozhodnutie tak uznesenie o vznesení obvinenia ako aj uznesenie o vzatí do väzby, zo žaloby ale aj zo žiadosti o predbežné prejednanie jednoznačne vyplýva, že nebyť vydania uznesenia o vznesení obvinenia, a na základe neho uznesenia o vzatí do väzby, nebolo by konané v trestnom stíhaní. Pri oslobodení spod obžaloby najmä z dôvodu, že skutok nie je preukázaný, trpí vadou celé trestné konanie.

17. Súd prvej inštancie pokračoval, že v zmysle ust. § 3 zákona č. 514/2003 Z.z. základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda a to pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. Pre správnu interpretáciu tohto ustanovenia nestačí vychádzať iba z jeho jazykového znenia, teda z doslovného gramatického výkladu, ale je nevyhnuté uplatniť výklad systematický a teleologický. Z hľadiska teleologického výkladu vychádzajúceho zo zmyslu a účelu právneho predpisu, ktorým je v prípade uvedených noriem ochrana základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle § 46 ods. 3 Ústavy SR, nemožno lipnúť na formálnom zrušení - zmene tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ale splnenie tejto podmienky treba vykladať extenzívne. Za ústavne konformný treba preto považovať výklad, podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, má zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu, došlo pretože sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, rovnaké následky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, ako logicky i oslobodenie spod obžaloby, pretože nebolo preukázané, že sa stal skutok. Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania, resp. o oslobodení spod obžaloby sa trestné konanie končí, čo znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, čo zároveň znamená, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Štát sa nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodné ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa napokon ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo (porovnaj mutatis mutandis rozsudok NS SR sp. zn. 4MCdo 15/2009, obdobne 3Cdo 194/2010 i 1Cdo 64/2008 a ďalšie).

18. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a rovnako aj podľa predtým platného zák. č. 58/1969 Zb. Doterajšia súdna judikatúra konštantne dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti občanovi, bola odčinená a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania, alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody sa potom posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti začatia

trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. S poukazom na uvedené prvoinštančný súd uzavrel, že právoplatné rozhodnutie súdu o oslobodení žalobcu spod obžaloby má rovnaké dôsledky, ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, v dôsledku čoho boli splnené zákonné podmienky pre vznik nároku žalobcu na náhradu predmetnej škody.

19. Súd poukázal aj na judikát R 35/1991, v zmysle ktorého, ten proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby má zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Toto právo nemá iba ten, kto si obvinenie zavinil sám a ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, alebo proti komu bolo trestné stíhanie zastavené len preto, že nie je za spáchaný trestný čin zodpovedný, alebo že mu bola udelená milosť, alebo že trestný čin bol amnestovaný. Zodpovednosť štátu v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. je zodpovednosťou objektívnou, ktorá nie je závislá od toho, či došlo v celom procese trestného konania k porušeniu právnych noriem, alebo nie. Nie je rozhodujúce ani to, či orgány činné v trestnom konaní postupovali v súlade so zákonom, alebo nie a či tieto ich rozhodnutia boli zrušené, alebo nie.

20. Z uvádzaného je potom podľa prvoinštančného súdu zrejmé, že v posudzovanej veci je daná zodpovednosť štátu za škodu vzniknutú zaplatením nákladov obhajoby v trestnom konaní, ktoré sa skončilo oslobodením spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku, ale aj zodpovednosť spočívajúcej v náhrade nemajetkovej ujmy.

21. Zo žaloby ako aj zo žiadosti žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody vyplýva, že žalobca sa domáha zaplatenia sumy 2.423,88 eur z titulu náhrady škody, ktorá mu vznikla zaplatením odmeny obhajcom za zastupovanie v trestnom konaní, v ktorom bol rozsudkom oslobodený spod obžaloby. Obdobne si uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej vo sfére jeho osobnostných práv trestným stíhaním vo výške 30.000 eur. Žalobca si tak neuplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej konkrétnym rozhodnutím súdu, ale uplatňuje si nárok na náhradu škody spôsobenej vedením trestného konania voči žalobcovi, ktoré skončilo oslobodením obžalovaného spod obžaloby. Nie je potrebné, aby žalobca ako titul označil uznesenie o vznesení obvinenia, ale je postačujúce, aby jasne špecifikoval trestné stíhanie, na základe výsledku ktorého mu vznikla škoda, totiž podstatou nároku na náhradu škody sa v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby neviaže na správnosť alebo nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania. Zákon č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zavinil. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania (rozsudok Najvyššieho súdu SR č.k. 3Cdo/194/2010 z 30.03.2011).

22. Prvoinštančný súd poukázal aj na nález Ústavného súdu SR I.ÚS 540/2016-26 zo dňa 13.12.2016, kde ústavný súd zhodne so svojou judikatúrou pripomína, že v materiálnom právnom štáte musí štát niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ak nimi zasiahol do základných práv občana. Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie potvrdilo. Ak sa trestné stíhanie konkrétnej osoby skončilo vydaním oslobodzujúceho rozsudku, bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo, uznesenie, ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie je potrebné považovať za takýchto okolností vždy za nezákonné a zasahujúce do základných práv jednotlivca. Z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu má ten, kto bol oslobodený spod obžaloby právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Takéto právo by nemal iba vtedy, ak by si vznesenie obvinenia zavinil sám, bol spod obžaloby oslobodený len pre to, že nie je za trestný čin zodpovedný, resp. že mu bola udelená milosť alebo bol trestný čin amnestovaný, (rovnako uznesenie NS SR sp.zn. 1Cdo 64/2008).

23. Pokiaľ teda v prejednávanej spore žalobca v žalobe opísal rozhodujúce skutočnosti tak, že špecifikoval konanie a poukázal na uznesenie o vznesení obvinenia, uznesenie o vzatí do väzby (a ďalšie napr. zamietnutie sťažnosti proti vzneseniu obvinenia prokurátorom, podanie obžaloby a pod.) a nakoniec rozsudok, ktorým bol v trestnom konaní oslobodený spod obžaloby, pričom ako náhradu škody si uplatnil trovy obhajoby v tomto trestnom konaní a nemajetkovú ujmu, je nepochybné, že titulom uplatneného nároku je celé trestné konanie, ktoré skončilo oslobodením spod obžaloby, a nie konkrétne rozhodnutie súdu. Z taktó koncipovanej žaloby žalobcu je jednoznačne zrejmé, čoho a na

akom skutkovom základe sa žalobca domáha, preto nebolo namieste, aby súd vyzýval žalobcu na doplnenie žaloby, či odstránenie jej väd. Opačný výklad, ktorý preferuje vo svojej argumentácii žalovaná, považuje prvoinštančný súd za prílišný a neadekvátny formalizmus, ktorý je v príkrom rozpore so základnou zásadou sporového konania o spravodlivosti a účinnosti ochrany porušených práv, naplňujúc tak princíp právnej istoty (čl. 2 ods. 1 Základných princípov CSP). Neobstojí preto procesná obrana žalovanej, že žaloba nie je dôvodná z dôvodu, že žalobca nevyčíslil škodu k tomu ktorému titulu.

24. Prvoinštančný súd pokračoval, že nebolo sporným, že žalobca dňa 8.4.2011 po vyhlásení uznesenia o jeho vzatí do väzby uviedol, že podáva sťažnosť. Táto zápisnica bola skončená a podpísaná 8.4.2011 o 14:46:29 hod. Avšak okolnosti späťvzatia sťažnosti boli medzi stranami sporu sporné. Súd vychádzal z úradného záznamu zo dňa 8.4.2011 spísaného o 14:52:35 hod., kedy žalobca ako obvinený po zvážení celej situácie zobral svoju sťažnosť späť. Záznam je podpísaný sudcom, prokurátorom, zapisovateľkou aj žalobcom. Späťvzatie sťažnosti žalobcom potvrdzuje aj list jeho advokáta JUDr. Ladislava Pongrácza, adresovaný Okresnému súdu Dunajská Streda, datovaný 5.5.2011, označený ako späťvzatie sťažnosti, v ktorom uvádza, že sťažnosť proti uzneseniu, ktorým bol žalobca vzatý do väzby, berie späť, nakoľko klient po oznámení uznesenia o vzatí do väzby podal sťažnosť proti tomuto uzneseniu, avšak po zvážení okolností prípadu svoju sťažnosť neskôr výslovne zobral späť. Táto okolnosť však podľa súdu nemala vplyv na objektívnu zodpovednosť žalovanej čo do náhrady škody, pričom súd vychádzal z už vyššie uvedeného (titulom uplatneného nároku je celé trestné konanie, počnúc od vznesenia obvinenia).

25. Aj zo záveru nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 163/2013 z 13.11.2013, na ktorý odkazuje aj žalovaná, podľa ktorého vydanie uznesenia o vznesení obvinenia nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné resp. za odporujúce zákonu iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila, a legálnym prostriedkom obvineného... ako rozptýliť zákonnosť dôvodov, na ktorých je obvinenie postavené, je podanie sťažnosti proti nemu, nič relevantné pre danú vec nevyplýva. Naopak, toto rozhodnutie bolo istým spôsobom prekonané neskorším rozhodnutím Ústavného súdu SR, sp. zn. I.ÚS 540/2016, v ktorom ústavný súd zdôraznil, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedeným trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zák. č. 514/2003 Z.z., aj predtým platného zák. č. 58/1969 Zb. Doterajšia súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi bola odčinená a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia, (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Ústavný súd tiež skonštatoval tiež, že tieto závery prijaté súdnou judikatúrou sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné, pričom odkázal na rozsudok NS SR sp. zn. 4M Cdo 15/2009 a svojou rozhodovacou činnosťou ho v prevažnej miere potvrdzuje aj ústavný súd (III.ÚS 117/06, I.ÚS 320/2016, I.ÚS 395/2016 a iné). Ústavný súd ďalej konštatoval, že ak sa trestné stíhanie konkrétnej osoby skončilo vydaním oslobodzujúceho rozsudku bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo, uznesenie ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie je potrebné považovať za týchto okolností vždy za nezákonné a zasahujúce do základných práv jednotlivca.

26. Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18.10.2010, sp. zn. 4 M Cdo 15/2009 bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR ako judikát R 37/2014, ktorého právna veta znie: „Zmyslu a účelu § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov zodpovedá interpretácia tohto ustanovenia, v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným.“ Od publikovania judikátu sa rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR ustálila v tom, že vtedy, keď došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby (prejednávaný prípad), treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody

spôsobenej nezákonným rozhodnutím, pričom rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

27. Súd prvej inštancie sa v intenciách odvolacieho súdu ďalej zaoberal tým, či nenastala niektorá zo zákona predpokladaná negatívna skutočnosť, ktorá by zabránila vzniku nároku, tu možné zavinenie si väzby, pričom súd nezistil dôvody, pre ktoré by nárok nebol daný v zmysle § 8 ods. 6 zákona, teda negatívny predpoklad nebol naplnený (§ 8 ods. 6 z.č. 514/2003 Z.z.).

28. Žalovaná v priebehu konania opakovane poukazovala na dôvody väzby v tom zmysle, že bol to žalobca, ktorý si väzbu mal zaviniť sám, súd má za to, že táto argumentácia nebola relevantnou. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na úvahu, ako by sa malo posudzovať zavinenie konkrétnej osoby vo vzťahu k väzbe, ako k nej dospel Ústavný súd Českej republiky v rozhodnutí Pl.ÚS 11/10 zo 06. 09. 2011: „Termín zavinenie je treba vykladať v súlade s Dohovorom bez ohľadu na to, ako s týmto termínom pracuje zákonodarca, judikatúra a doktrína. Tento termín by mal byť chápaný v zmysle „spôsobenia si“ či „zavdania príčiny“, malo by sa jednať o prípady, kedy si poškodený skutočne spôsobil vzatie do väzby sám a odškodnenie by sa javilo rozporným s princípom spravodlivosti. Pri posudzovaní toho, či si poškodený privodil alebo neprivodil väzbu sám, musí súd posudzujúci túto okolnosť vychádzať z toho, že zmyslom spoločnosti formovanej v demokraticky právny štát európskeho typu je umožniť jedincovi jeho všestranný a čo možný najširší rozvoj. Limitom tohto rozvoja je autonómny priestor ostatných členov spoločnosti, ktorý aj oni môžu využívať v súlade so svojimi hodnotovými preferenciami. Pokiaľ štát do autonómnej sféry zasahuje reštriktívnym spôsobom, robí tak (mal by tak robiť) v ideálnom prípade iba vtedy, keď je to nutné k ochrane spoločenského usporiadania zaručujúceho jednotlivcovi (jednotlivcom) práve túto autonómiu.

29. Žalovaná poukazovala na mnohé rozhodnutia súdov a rozvinula teóriu, že väzbu si žalobca spôsobil sám, lebo nepodal opravný prostriedok voči vzatíu do väzby, čím znemožnil prieskum nadriadeného súdu. V prejednávanej veci konanie, na základe ktorého by bolo možné preukázať, že žalobca si väzbu zaviniť sám, preukázané nebolo. Je potrebné vychádzať aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 13/2009, v ktorom sa súd zaoberal otázkou tzv. negatívnej dôkaznej teórie, ktorú treba rešpektovať pri posudzovaní dôkazného bremena na strane tej ktorej strany sporu. Ide o pravidlo, že neexistencia (niečoho) sa zásadne nepreukazuje. Od nikoho nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Ak žalobca tvrdil, že sa nepodieľal na trestnej činnosti, väzbu si nezaviniť sám a v trestnom konaní mu nebola trestná činnosť preukázaná, leží dôkazné bremeno o skutočnosti, že žalobca si väzbu zaviniť sám na žalovanej. Právny názor žalovanej, že v konaní nemal dôkaznú povinnosť je nesprávny. Žalovaná tvrdila, že už len preto, že žalobca nepodal sťažnosť proti uzneseniu o vzatí do väzby, resp. sťažnosť vzal späť, malo byť vyvodené, že žalobca si väzbu zaviniť sám.

30. V danom prípade žalobca bol vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Väzba z tohto dôvodu má preventívny charakter a má zabrániť tomu, aby obvinený pokračoval v skutku, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie. Väzba je prípustná a zákonná len ak bola určitá osoba obvinená a jej konanie zakladá dostatočný a rozumný podklad pre odôvodnenú obavu z konania, ktoré by mohlo nastať podľa § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku, alebo ak taká obava vyplýva z iných konkrétnych skutočností. Zavinenie obvineného na vzatí do väzby znamená, že jeho zavinené konanie bolo dôvodom na podanie a vyhovieť návrhu na jeho vzatie do väzby. Súd prvej inštancie sa nemohol stotožniť s názorom žalovanej, že žalobca si v danom prípade sám zaviniť väzbu. Všeobecne obvinený má proti štátu zásadne právo na náhradu škody v príčinnej súvislosti s trestným konaním, ktorému sa musel podrobiť, a ktoré nevedlo k jeho právoplatnému odsúdeniu. Zavinenie väzby podľa § 8 ods. 6 písm. a) citovaného zákona nemožno stotožňovať s dôvodmi väzby v zmysle § 71 ods. 1 Trestného poriadku. Zákon č. 514/2003 Z. z. totiž nevyžaduje pre vznik zodpovednosti za škodu, aby išlo o nezákonné rozhodnutie o väzbe, ale postačuje, že osoba bola zo zákonných dôvodov vo väzbe, a zároveň došlo k jej oslobodeniu spod obžaloby. Slovenská republika ako právny štát na seba prevzala záväzok, že aj v prípade zákonného rozhodnutia bude zodpovedať za ujmu, ktorá vznikne takým výrazným zásahom do základných ľudských práv a slobôd jednotlivca, akým je obmedzenie osobnej slobody v podobe väzby, za predpokladu, že sa u poškodenej osoby nepreukáže podozrenie zo spáchania trestného činu. Zavinenie väzby v zmysle § 8 ods. 6 písm. a) zákona číslo 514/2003 Z. z. nemožno vykladať tak extenzívne, ako to uvádza žalovaná, pretože vo svojej podstate je existencia každého dôvodu väzby naviazaná na konkrétne správanie obvineného. Extenzívny výklad § 8 ods.6

písm. a) zákona o náhrade škody by prakticky znamenal, že každá väzba je zavinená (čo i len z neobľahčivosti), pretože jej dôvody sú viazané na konkrétne správanie obvineného. Trestný poriadok podmieňuje možnosť vzatia obvineného do väzby existenciou dôvodnej obavy vyplývajúcej z konania obvineného alebo z ďalších konkrétnych skutočností vo vzťahu k niektorej nežiaducej forme správania označovanej ako dôvod väzby. V takomto prípade by sa dospelo k záveru, že každá zákonná väzba je obvineným zavinená, a teda štát by sa vyhol svojej objektívnej zodpovednosti za zásah do základných ľudských práv a slobôd osoby, ktorá v konečnom dôsledku nebola právoplatne uznaná vinnou. Takýto výklad by bol v rozpore so zmyslom a účelom predmetného zákona. S týmto smerom súd poukazuje na rovnaký názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/52/2010 z 25.03.2010 a rovnako nález Ústavného súdu ČR zo dňa 06.09.2011, sp. zn. PL. ÚS/11/2010. V prípade preventívnej väzby, ak podľa výsledku trestného konania sa žalobca nedopustil žiadneho protiprávneho konania, je logické, že nemohol bez ďalšieho si zaviniť väzbu konaním, ktoré nebolo posúdené ako trestný čin alebo priestupok (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 30Cdo/827/2014). Preto je potrebné odlišovať dôvod väzby a zavinenie väzby, v opačnom prípade by každá zákonná väzba bola obvineným aj zavinená a bol by popretý úmysel zákonodarcu založiť zodpovednosť štátu i za zákonné rozhodnutie o väzbe. Preto v tomto smere procesnú obranu žalovanej považuje súd za nedôvodnú.

31. Teória žalovanej, že žalobca si zaviniť väzbu sám, lebo nepodal sťažnosť proti uzneseniu o vzatí do väzby, pričom nepodaním sťažnosti žalobca znemožnil podrobenie rozhodnutia o väzbe prieskumu nadriadeným súdom, je nesprávna. Uvedeným by bolo popreté vyššie uvedené judikované právo, že výsledok konania je smerodajný, teda oslobodenie spod obžaloby. Totiž rozhodujúcim kritériom posúdenia zákonnosti vznesenia obvinenia je neskorší výsledok trestného stíhania, kedy oslobodenie spod obžaloby ukazuje, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o vznesení obvinenia, resp. nie je rozhodné ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie ale to, či sa toto podozrenie v trestnom konaní aj potvrdilo. V podmienkach materiálneho právneho štátu musí totiž štát niesť (objektívnu) zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo 15/2009, sp. zn. 7MCdo 27/2012), pričom podstata nároku na náhradu škody sa v týchto prípadoch neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania ale na samotný výsledok trestného stíhania (viď obdobne aj Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 25/2011).

32. V danom prípade rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda sp.zn. 2T/171/2011 z 02.09.2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 3To/42/2016-341 z 21.06.2016 bol žalobca oslobodený spod obžaloby pre zločin vydierania, z dôvodu, že nebolo preukázané že sa skutok stal. Uvedené znamená, že tento výsledok trestného konania je možné považovať za výsledok, z ktorého vyplýva aj nezákonnosť rozhodnutia, ktorým bol žalobca vzatý do väzby a to bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo. Pokiaľ žalovaná poukazovala na dôvody väzby, a že žalobca nepodal sťažnosť proti vzatí do väzby, resp. zobral sťažnosť späť a tým si mal žalobca väzbu zaviniť sám, prvoinštančný súd mal za to, že táto argumentácia žalovanej nie je relevantnou.

33. Ďalej sa súd prvej inštancie venoval príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, keď atribútom príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzhľadom na vyššie uvedené mal súd prvej inštancie za to, že uznesenie o vznesení obvinenia v danom prípade v spojení s uznesením okresného prokurátora o zamietnutí sťažnosti žalobcu ako obvineného proti uzneseniu o vznesení obvinenia, na podklade ktorého bol vzatý do väzby a bola podaná obžaloba, pričom následne bol v konaní pred súdom spod obžaloby oslobodený podľa § 285 písm. a) Tr. poriadku, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný, sú nezákonnými uzneseniami, na podklade ktorých možno konštatovať, že štátu vznikla povinnosť nahradiť žalobcovi škodu, ktorá žalobcovi preukázateľne vznikla v priamej príčinnej súvislosti s nimi.

34. Nebolo sporné, že žalobca podal žiadosť na predbežné prerokovanie nároku, avšak bol neúspešný. Žalovaná vyjadrila svoj názor, že žalobcom neboli splnené kumulatívne predpoklady, uvedené tvrdila žalovaná aj počas konania. Súd prvej inštancie však zastal názor, že žalobca v konaní preukázal všetky predpoklady objektívnej zodpovednosti žalovanej za škodu, t.j. súčasné (kumulatívne) splnenie troch podmienok, a to je: existencia nezákonného rozhodnutia, teda uznesenie o vznesení obvinenia (na základe ktorého bolo ďalej postupované v trestnom konaní), vznik škody (špecifikovaná škoda na

trovách obhajoby a nemajetková ujma spôsobená trestným stíhaním) a tiež príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

35. Pokiaľ išlo o výšku priznanej náhrady, súd prvej inštancie vychádzal z ust. § 17 ods. 1 až 4 zák. č. 514/2003 Z.z. Skonštatoval, že žalovaná tvrdila, že súd by mal aplikovať znenie zákona (§ 17 ods. 4) účinného od 01.01.2013. K problematike súd poukázal na judikatúru Ústavného súdu SR, ktorá začleňuje pod princíp právneho štátu aj zákaz spätného (retroaktívneho) pôsobenia práva a s tým spojenú požiadavku ochrany nadobudnutých práv. Podľa právneho názoru Ústavného súdu ČSFR; "Princípy právneho štátu, právnej istoty, ktoré možno vyvodiť z požiadavky demokratického usporiadania štátu, vyžadujú každý ústavne možný prípad retroaktivity zakotviť expressis verbis v ústave, resp. v zákone a vyriešiť s tým spojené prípady tak, aby nadobudnuté práva boli riadne chránené," (PL. ÚS 78/92, č. 15 SuaN, s. 77). S inštitútom právnej istoty v právnom štáte úzko súvisí požiadavka zachovania legálne nadobudnutých práv t.j., nikomu nemožno odňať jeho riadnym spôsobom nadobudnuté práva neskoršie vydaným právnym predpisom. Je neprípustné odňať nadobudnuté práva resp. ich obmedziť ex tunc t.j. do minulosti. Táto požiadavka ako imanentná súčasť právnej istoty sa vzťahuje predovšetkým na základné práva a istoty ktoré sú v zmysle čl. 12 ods. 1 Ústavy SR neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné, nezrušiteľné. (PL. ÚS 16/95, č. 6/95 ZNaUÚS, s. 49). V ústavnom poriadku SR všeobecný zákaz spätného pôsobenia právnych predpisov alebo ich ustanovení možno odvodiť z článku 1 Ústavy SR, podľa ktorého je SR právnym štátom. K znakom právneho štátu patrí požiadavka právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok, súčasťou čoho je aj zákaz spätného retroaktívneho pôsobenia právnych predpisov resp. ich ustanovení. V podmienkach demokratického štátu platí, že právny predpis resp. jeho ustanovenia pôsobia do budúcnosti a nie do minulosti. Ústavný súd pri posudzovaní pôsobnosti právnych predpisov vychádza zo zásady, že ten, kto konal na základe dôvery v platný právny predpis nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný (PL. ÚS 36/95, č. 3/96 ZNaUÚS, s. 50-51). Podľa názoru Ústavného súdu vysloveného v rozhodnutí (PL ÚS 38/99), "ako z pohľadu tzv. pravej, tak aj nepravej retroaktivity právnych noriem je podstatou otázka ochrany nadobudnutých práv, ktoré by preto neskoršia právna úprava už nemala rušiť, prípadne zhoršovať, ale (a pro futuro) len zlepšovať." Z rozhodnutia Ústavného súdu vyplýva, že tzv. nepravá retroaktivita je v rozpore s Ústavou pokiaľ ruší alebo zhoršuje nadobudnuté práva.

36. Vzhľadom na uvedené podľa prvoinštančného súdu nebolo možné prihliadať na námietku žalovanej, v zmysle ktorej súd by mal vychádzať z ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z v platnom znení ku dňu rozhodovania, keďže žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody v zmysle cit. §17 zák. č. 514/2003 Z.z. za obdobie pred novelou cit. zák. vykonanou zák. č. 412/2012 Z.z. Ust. § 17 ods. 4 cit. zák. v znení platnom a účinnom od 01. 01. 2013 pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy odkazuje na zák. č. 215/2006 Z.z., ktorý v § 6 stanovuje iba najvyššiu prípustnú hranicu výšky odškodnenia (50-násobok minimálnej mzdy).

37. Podľa rozhodnutia NS SR z 31.05.2017, sp. zn. 4Cdo/177/2005 nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s článkom 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa ust. § 5 ods. 1 z. č. 58/1969 Zb. K nároku na náhradu ujmy za väzbu prvoinštančný súd poukázal aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/153/2016 zo dňa 12.12.2017 so záverom, že aj keď rozhodnutie o väzbe nebolo zrušené pre nezákonnosť, právo na náhradu škody zakladá právoplatný oslobodzujúci rozsudok v trestnom konaní, v ktorom bolo rozhodnutie o väzbe vydané. Teda nárok poškodeného, t.j. žalobcu na nemajetkovú ujmu v peniazoch patrí za splnenia jediného predpokladu, a to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, ktorú preto nemožno uspokojiť inak.

38. Súd prvej inštancie nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy posudzoval aj ako prípad vadného pozbavenia osobnej slobody podľa Dohovoru, ktorý umožňuje odškodnenie aj nemateriálnej ujmy a ktorého aplikácia má prednosť pred vnútroštátnou úpravou. V danej veci výšku nemajetkovej ujmy súd ustálil voľnou úvahou. Pri rozhodovaní vychádzal z § 17 ods. 4 zákona 514/2003 Z. z., ktorý výšku nemajetkovej ujmy spôsobenej väzbou, trestom alebo iným pozbavením osobnej slobody odvodzuje od priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky. Žalobca bol vo väzbe v roku 2011, priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, teda v roku 2010 bola vo výške 769 eur (slovak.statistik.sk), pričom 1/30 je 25,63 eur, čo predstavuje minimálnu sadzbu odškodnenia za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody.

39. Prvoinštančný súd vzal do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad § 5 ods. 1, druhá veta zákona číslo 215/2006 Z.z., v zmysle ktorého, ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Limit odškodnenia je v tomto ustanovení aj pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy. Okrem toho ESLP vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanej vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napríklad Público - Comunicação Social, S. A. v. Portugalsko). Napokon ESLP zdôraznil, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Italehti a Karhuvaara v. Fínsko)“ (viď uznesenie NS SR sp. zn.3Cdo/19/2018 zo dňa 24.07.2018). Teda limitácia nemajetkového odškodnenia v predmetnej veci neprichádza aplikáciou neskoršieho predpisu, ako uvádza žalovaná, ale vyplýva z vyššie uvedeného zákona č. 215/2006 Z.z., a rozhodnutí vyšších súdov, na ktoré má súd prihliadať.

40. Súd prvej inštancie následne v intenciách odvolacieho súdu porovnával rozhodnutia súdov pri odškodňovaní väzby:

41. Európsky súd pre ľudské práva dňa 17.07.2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike (sťažnosť č.25416/07) rozhodol o tom, že Slovenská republika porušila článok 5 Dohovoru a sťažovateľovi, ktorý bol nezákonne vo väzbe od 26. mája 2005 do 15. novembra 2005 priznal z titulu nemajetkovej ujmy sumu 8.000,- eur (45,97 eur za 1 deň). Za dobu väzby (182 dní) 8.717,80 eur (47,90 eur za 1 deň) k tomu osobitne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy mimo väzby 3.333,- eur (spolu 66,21 eur za 1 deň) rozsudok OS Bratislava I zo dňa 13.9.2017 č.k. 12C/152/2011-119 v spojení s rozsudkom KS v Bratislave sp. zn. 9Co/26/2018 - za obdobie strávené vo väzbe, neznamená, že tým bola konzumovaná aj náhrada nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, ktoré trvalo nepomerne dlhší čas, než čas, ktorý strávil žalobca vo väzbe, a to bez ohľadu na to, že väzba mala nepochybne na život žalobcu oveľa tvrdší a negatívnejší dopad než samotné trestné stíhanie. Za dobu väzby (80 dní) 4.000,- eur (50,- eur za 1 deň) rozsudok OS Bratislava I č.k. 21C 148/2012-178 zo dňa 25.mája 2017 v spojení s rozsudkom KS v Bratislave sp. zn. 9Co/117/2018 - znížené z 80,- eur na 50,- eur. Za dobu väzby od 29.03.2011 do 29.06.2011 (93 dní) 5.580,- eur (60,- eur za 1 deň) k tomu osobitne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy mimo väzby 10.000,- eur rozsudok OS u Humenné č. k. 18C/625/2015-189 zo dňa 19.11.2018 v spojení s rozsudkom KS v Prešove sp. zn. 6Co/28/2019. Trestné konanie bolo vedené od 29.03.2011 do 31.07.2014, t.j. 2 roky, 9 mesiacov a 29 dní, kedy bol žalobca oslobodený spod obžaloby. Aj podľa rozhodnutia NS ČR sp. zn. 30Cdo/2357/2010 adekvátnym odškodnením je odškodnenie v rozsahu 20,- až 60,- eur za jeden deň trvania väzby.

42. Ku kritériám celkovej dĺžky obmedzenia osobnej slobody, teda trvania väzby, prvoinštančný súd vzal do úvahy, že časové okolnosti väzby sú objektívne vyjadriteľné kritérium pre posúdenie celkovej výšky odškodnenia. Samotné držanie vo väzbe má z povahy veci negatívne dôsledky čo do slobody pohybu či do práva na súkromie a v tomto ohľade výkon väzby sám o sebe spôsobuje ujmu na základných právach, slobodách a dôstojnosti dotknutej osoby (pozri rozsudok NS ČR, sp. zn. 30Cdo/2357/2010). Tiež sa riadil zásadou, že výška priznaného peňažného zadosťučinenia v obdobných prípadoch by sa nemala výrazne odlišovať v inej skutkovo a právne porovnateľnej veci, poukazujúc pri zvažovaní primeranosti výšky peňažnej náhrady aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 754/2016, v zmysle záverov ktorého nemožno považovať za primerané odškodnenie trestného stíhania sumou 620,- eur za mesiac trestného stíhania vo veci, v ktorej boli preukázané v súvislosti s trestným stíhaním negatívne následky v rodinnom živote poškodeného (rozpad rodiny a manželstva), v jeho zdravotnom stave (srdcový kolaps a PN) a v sťaženom pracovnom uplatnení (nález č.k. III. ÚS 754/2016-42); v inej veci (nález č.k. II. ÚS 568/2017-42) sa ústavný súd vyjadril, že náhrada vo výške 5.000,- eur za nedôvodné trestné stíhanie v trvaní 7 rokov sa javí celkom neprimeraná a nedostatočná a že ani prípadná kriminálna minulosť obvineného neznamená, že by nedôvodné trestné stíhanie nebolo závažným zásahom do jeho osobnostných práv.

43. Práve výkonom väzby došlo k obmedzeniu žalobcovho súkromného a rodinného života, k odčleneniu od jeho najbližších a táto skutočnosť neodvratne zasiahla aj do jeho osobného a spoločenského života. Rozhodnutím o väzbe a trvaním samotnej väzby bol žalobca obmedzovaný vo svojom pohybe, v kontakte s blízkymi osobami a známymi. Vo väzbe sa ocitol s ľuďmi majúcimi kriminálnu minulosť. Počas doby štyroch mesiacov musel znášať ponižovanie, vyhrážanie, existenciu obmedzených životných podmienok bez rodiny. Väzba teda negatívne zasiahla do osobného života žalobcu, s väzbou sa nevie vysporiadať doposiaľ, nevedel sa starať o svoju matku. Po návrate z väzby sa zmenil aj jeho rodinný život, zmenilo sa voči nemu správanie nielen rodiny ľutovali ho, ale aj jeho blízkeho okolia. Krátko po prepustení jeho matka zomrela, žalobca vidí vinu v tom, že sa o ňu nevedel riadne postarať a tým, že bol vo väzbe sa jeho matka veľmi trápila. To potvrdila aj svedkyňa. Aj sám žalobca už v žalobe tvrdil, že bol počas celého trestného konania a najmä počas výkonu väzby vystavený enormnému stresovému zaťaženiu, stavu úzkosti a zúfalstva zo vzniknutej situácie, do ktorej sa nedostal vlastným zavinením, keďže obvinenie voči jeho osobe bolo vymyslené. Súd teda s prihliadnutím k osobe žalobcu, jeho doterajší život a závažnosť následkov, ktoré mu vznikli v súkromnom živote rozhodol o výške nemajetkovej ujmy za väzbu tak, že mu priznal nárok na náhradu za jeden deň väzby vo výške 60,- eur, čo celkovo predstavuje sumu 7.560,- eur, pričom súd takouto dennou sadzbou zohľadnil celé trestné konanie, ktoré trvalo päť rokov a dva mesiace a samotná väzba trvala odo dňa 07.04.2011 do dňa 11.08.2011, teda 126 dní. Žalobca sa počas trestného stíhania musel zúčastňovať na vyšetrovacích úkonoch, bol vystavený hrozbe trestu odňatia slobody a bol v psychickej nepohode. Pokiaľ sa doposiaľ žalobcovi nedostalo primeraného zadosťučinenia v nepeňažnej forme, je plne opodstatnené priznanie peňažnej satisfakcie za účelom zmiernenia následkov vzniknutej ujmy, keď, najmä na značný odstup času, na jej reparovanie už nie je postačujúce len samotné konštatovanie porušenia práva či ospravedlnenie. Súd nepovažoval za dostatočne účinný a efektívny prostriedok na eliminovanie vzniknutej ujmy samotný oslobodzujúci rozsudok. Trestné stíhanie spojené s väzbou v danom prípade bolo neoprávneným zásahom značnej intenzity a rozsahu, pretože tieto skutočnosti vytvorili negatívny obraz o žalobcovi, ktorý vyvolal u neho ujmu na osobnostných právach, a to znížením jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti, ktorú ujmu by ako závažnú pociťoval každý na jeho mieste. Daná skutočnosť bola preukázaná aj výpoveďou svedkyne.

44. Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ukážu ich predpoklady ako mylné a nesprávne. Ak má byť jednotlivец povinný sa takýmto úkonom vôbec podrobiť, musí v právnom štáte existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nespáchal, dostane sa mu odškodnenia za všetky úkony, ktorým bol zo strany štátu podrobený (viď rozhodnutie ÚS ČR, nález sp.zn. I.ÚS 554/04 z 31.03.2005).

45. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie dospel k názoru, že sú splnené zákonné predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, a to aj v zmysle článku 5 ods. 5 Dohovoru. Za dôvodný uznal nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.560 eur, preto žalovaného zaviazal na zaplatenie tejto sumy. Vo zvyšnej časti nárok žalobcu na zaplatenie nemajetkovej ujmy ako nedôvodný zamietol. K nároku na náhradu ujmy za väzbu súd poukázal aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/153/2016 zo dňa 12.12.2017 a uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. augusta 2019, sp. zn. 4Cdo/125/2019).

46. Prvoinstančný súd pokračoval uplatneným nárokom na náhradu trov právneho zastúpenia vynaložených v súvislosti s trestným konaním. Poukázal na ustálenú judikatúru (rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo/53/93) a mal preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok pre priznanie náhrady škody predstavujúcej náklady obhajoby v trestnom konaní. Tieto trovy boli bezprostredne vyvolané nezákonným rozhodnutím vyšetrovateľa o vznesení obvinenia a úkony obhajcu v trestnom konaní boli vykonané a ciele na zmenu nezákonného stavu. Išlo o výkon obhajoby obhajcov v predmetnom trestnom konaní. Trovy obhajoby by neboli vznikli, pokiaľ by žalobca nebol trestne stíhaný a rovnako ich výška závisela od postupu orgánov činných v trestnom konaní, pretože od toho sa odvíjal počet úkonov právnej pomoci, a teda aj výška celkových trov konania. S poukazom na § 18 ods. 1 z. č. 514/2003 Z.z. táto škoda bola preukázaná dokladom o úhrade trov právnym zástupcom - predloženými pokladničnými dokladmi. Príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a touto škodou bola preukázaná. Žalobca bol oslobodený v trestnom konaní, vznikol mu preto nárok na náhradu škody, a to aj vecnej škody, ktorú vynaložil v súvislosti s úhradou trov obhajcu, ktorému udelil v rámci trestného konania plnomocenstvo.

Išlo o účelne vynaložené trovy obhajoby žalobcu v trestnom konaní, o čom svedčí to, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený. V tejto súvislosti súd poukázal aj na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS/4057/14 zo dňa 09.04.2015. Je nepochybným, že žalobca svojim obhajcom uhradil fakturované právne služby.

47. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nezákonne vedené trestné stíhanie bolo jednou z hlavných (bezprostredných) príčin vzniku majetkovej škody, tak ako si ju uplatňoval žalobca. Možno preto dospieť k záveru, že ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní a súdu, ktoré nie je v súlade so zákonom, fyzická osoba vynaložila náklady na trovy obhajoby smerujúce k odstráneniu nežiaducich právnych dôsledkov na obvineného (žalobcu), štát zodpovedá za takto vzniknutú škodu podľa ustanovenia bez ohľadu na skutočnosť, či v trestnom konaní bol obvinenému obhajca ustanovený alebo či si ho zvolil sám. Je v danom prípade rozhodným, že nezákonným môže byť i trestné stíhanie, trestné konanie, u ktorého nie je daný dôvod povinnej obhajoby (§ 37 zákona č. 301/2005 Z.z. Trestného poriadku) a zvolený obhajca nepochybne môže prispieť k výsledku konania.

48. V zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) bol úkon právnej služby vypočítaný z výpočtového základu za rok 2011 zo sumy 741,- eur, za rok 2012 zo sumy 763,- eur, za rok 2013 zo sumy 781,- eur, za rok 2014 zo sumy 804,- eur a za rok 2015 zo sumy 839,- eur. Podľa § 14 ods. 1 vyhlášky na rok 2011: 92,63 eur, na rok 2012: 95,37 eur, na rok 2013: 97,62 eur; režírný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky na rok 2011: 7,41 eur, na rok 2012: 7,63 eur, na rok 2013: 7,81 eur, na rok 2014: 8,04 eur, na rok 2015: 8,39 eur.

49. JUDr. Pongrácz vykonal úkony obhajoby počnúc od ustanovenia od 8.4.2011 do 17.8.2013, ktoré vyplývajú z trestného spisu (prevzatie a príprava, sťažnosť z 18.4.2011, žiadosť o nahradenie väzby sľubom zo 16.5.2011, výsluch obvineného dňa 6.7.2011, vyjadrenie k sťažnosti z 15.7.2011, účasť na verejnom zasadnutí dňa 24.8.2011, účasť na hlavnom pojednávaní dňa 9.1.2012, účasť na hlavnom pojednávaní dňa 7.3.2012, účasť na hlavnom pojednávaní dňa 27.6.2012, účasť na hlavnom pojednávaní dňa 24.10.2012, účasť na hlavnom pojednávaní dňa 14.12.2012, predloženie listinných dôkazov dňa 3.2.2013, účasť na hlavnom pojednávaní dňa 13.2.2013, vyjadrenie k odvolaniu dňa 17.8.2013). JUDr. Skačániová vykonal úkony obhajoby od 5.8.2014, ktoré vyplývajú z trestného spisu (prevzatie a príprava, účasť na hlavnom pojednávaní dňa 15.10.2014, účasť na hlavnom pojednávaní dňa 11.2.2015, účasť na hlavnom pojednávaní dňa 22.4.2015, účasť na hlavnom pojednávaní dňa 29.5.2015, účasť na hlavnom pojednávaní dňa 2.9.2015, vyjadrenie k odvolaniu zo 17.12.2015, účasť na verejnom zasadnutí dňa 21.6.2016).

50. Žalobca predložil prehľad úkonov právnej služby aj s tarifným vyčíslením (č.l. 283). Z celkového výpočtu by bola tarifná odmena 1.686,74 eur, teda viac ako zmluvná odmena 1.500,- eur. Súd považoval všetky trovy právneho zastúpenia za účelne vynaložené náklady a to u JUDr. Pongrácza vo výške 1.500,- eur. Žalovaná namietla 6 porád s klientom. Súd tieto preskúmal, pričom dospel k záveru, že žalobcovi patrí aj náhrada za ďalšie porady a rokovania s obhajcom (podľa § 14 ods. 2 vyhlášky). Vychádzal pritom z toho, že tvrdenie žalovanej, že tieto úkony boli vykonané neúčelne, nebolo ničím preukázané. Jednotlivé porady nasledovali po iných úkonoch trestného konania a predchádzali ďalším úkonom, preto ich súd nepovažuje za neúčelné. Je logické, že sa obvinený (obžalovaný) pred jednotlivými procesnými úkonmi potreboval so svojím obhajcom poradiť o procesnej taktike. Jedine v prípade, ak by po porade nenasledoval žiaden úkon, alebo ak by bezúčelne boli vykonávané viaceré porady po sebe, považoval by súd takéto porady za vykonané neúčelne. Aj úkon vyjadrenie k odvolaniu poškodeného súd považuje za účelne vykonaný. Účelnosť nie je možné posudzovať s prihliadnutím na obsah úkonu (podania), ku ktorému sa mal obhajca vyjadriť.

51. V súlade s § 216 ods. 1, ods. 2 CSP je súd rozsahom žalobného návrhu viazaný a nemôže žalobcovi priznať viac, ako sa svojou žalobou domáha. Preto súd žalobcovi priznal nárok na náhradu škody (spočívajúcej v trovách právneho zastúpenia) do výšky 1.500,- eur, hoci podľa výpočtov súdu by obhajcovi patrila odmena a náhrady v súhrnnej výške 1.686,74 eur. Súd vychádzal aj z toho, že žalobcovi nemohla vzniknúť škoda vyššia, ako boli skutočne zaplatené trovy obhajoby, t.j. podľa listinných dôkazov to JUDr. Pongráczovi bolo vo výške 1.500,- eur.

52. Nakoľko si žalobca uplatnil náhradu škody za vynaložené trovy právneho zastúpenia počas celého obdobia trvania trestného stíhania, súd priznal žalobcovi náhradu za úkony obhajoby vykonávanej JUDr.

Pongráczom vo výške 1.500,- eur a za úkony obhajoby vykonávanej JUDr. Skačániovou (plná moc č.I. 249 z 05.08.2014) vo výške 923,88 eur, spolu 2.423,88 eur, nakoľko tieto úkony a z nich vyplývajúce trovy boli v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím (vadným trestným konaním), z ktorého súd nárok priznáva.

53. Z priznanej sumy na zaplatenie trov právneho zastúpenia trestného konania, prvoinštančný súd priznal žalobcovi aj nárok na úrok z omeškania v uplatnenej výške 5 % ročne počnúc od 04.10.2017, nakoľko táto neprekračuje zákonnú výšku. Vychádzal z toho, že žalobca pred podaním žaloby si uplatnil nárok na zaplatenie peňažného plnenia u žalobcu, pričom tento písomným vyjadrením z 29.09.2017, doručeným žalobcovi 03.10.2017, jeho žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody odmietol. Nasledujúcim dňom, sa teda žalovaný dostal do omeškania. Poukázal tak na § 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci, podľa ktorého lehota omeškania začína plynúť najneskôr dňom oznámenia, že nebol uspokojený nárok na náhradu škody alebo uplynutím šesť mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok plynutia neskôr. Pri určení výšky úroku z omeškania súd vychádzal z ustanovenia § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (s prihliadnutím na § 25 ods. 1 Zákona, podľa ktorého sa na právne vzťahy použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka).

54. K pripomienke odvolacieho súdu, že je potrebné vyporiadať sa s procesnou obranou žalovanej založenej s poukázaním na rozhodnutie ESLP Lavrechov proti Českej republike (sťažnosť č. 571404/08), ako aj na nález ÚS ČR sp. zn. III.ÚS 1017/15, súd prvej inštancie uviedol, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi bola odčinená. Súdna prax dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, ako je tomu aj v prejednávanom prípade, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti zákonnosti začatia vedenia trestného stíhania je preto neskorší výsledok trestného konania (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 183/2009, sp. zn. 4MCdo 15/2009), preto akékoľvek polemizovanie zo strany žalovanej je irelevantné. K náprave počas trestného stíhania zo strany okresnej prokuratúry nedošlo, naopak voči žalobcovi bola podaná obžaloba, ktorým postupom bolo naďalej trestné stíhanie voči žalobcovi vedené. Zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu, ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť či nesprávnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska či pri rozhodovaní porušil či neporušil právnu povinnosť a či škodu zavinil alebo nie, rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania (viď aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 194/2010). Napriek tomu, že žalovaná tvrdí, že prípravné konanie prebiehalo zákonne, uvedená skutočnosť sama o sebe nevyklučuje objektívnu zodpovednosť štátu za vznik škody vzniknutej žalobcovi, ak z vykonaného dokazovania bezpochyby vyplynulo, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený právoplatným rozhodnutím súdu. Z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu má ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, právo na náhradu škody spôsobenej vedením trestného stíhania od počiatku, takéto právo by nemal iba vtedy, ak by naplnil negatívne predpoklady (§ 8 ods. 6 z.č. 514/2003 Z.z). V prejednávanom prípade je teda zrejmé, že k oslobodeniu spod obžaloby nedošlo z vyššie uvedených dôvodov, keď nebolo vykonaným dokazovaním preukázané, že by si žalobca zavinil väzbu sám, ani ďalšie. Ak napriek vyššie uvedenej konštantnej judikatúre žalovaná namieta a poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. 163/2013 je nutné prisvedčiť tvrdeniam žalobcu, že predmetný nález v žiadnom prípade vyššie uvedené právne závery okresného a odvolacieho súdu nespochybňuje. Samotné uznesenie o vznesení obvinenia nemožno považovať za nezákonné v čase, kedy došlo k jeho vydaniu, avšak rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti zákonnosti začatia vedenia trestného stíhania je nielen to, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila, ale rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti zákonnosti začatia vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok tohto trestného stíhania - oslobodenie spod obžaloby. Z rozhodnutia ÚS ČR z 5.09.2017, III.ÚS 1017/2015 vyplýva, že v prípadoch podaní nepravdivých trestných oznámení, pričom oznamovateľ nebol odsúdený za krivé obvinenie, pripadá do úvahy jeho občianskoprávna zodpovednosť za vzniknutú ujmu, a to dokonca aj v prípadoch, kedy obvinená osoba bola nedôvodne obvinená alebo obžalovaná, a ujma na jej právach tak vznikla predovšetkým nesprávnym postupom orgánov štátu. Súd zastáva názor, že ani z uvedeného rozhodnutia nevyplýva výnimka z objektívnej zodpovednosti štátu.

55. O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol na základe ust. § 255 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 a 2 CSP a úspešnému žalobcovi priznal voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Súd mal za to, že do práva žalobcu bolo zasiahnuté, teda žalobca bol v konaní úspešný. Skutočnosť, že žalobe o zaplatenie nemajetkovej ujmy nebolo vyhovené v celom rozsahu, t.j. že bola priznaná iba časť z uplatneného nároku, nie je rozhodujúca pre posúdenie úspechu vo veci, keďže výška nemajetkovej ujmy je nadväzujúca, druhotná. Preto žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.), zohľadňujúc ust. § 251 C.s.p. Pri vyčíslení výšky náhrady trov konania bude súd vychádzať iba z prisúdenej sumy. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vecí“, keďže v tej sa skúma, čo do právneho základu, nie do výšky priznaného nároku.

56. Žalobca podaným odvolaním napadol výrok II. predmetného rozsudku, ktorým súd vo zvyšku jeho žalobu zamietol, pričom uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP a domáhal sa, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v rozsahu výroku II. zmenil tak, že žalovanej uloží povinnosť zaplatiť žalobcovi 22.440,- Eur titulom nemajetkovej ujmy, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

57. Argumentoval tým, že v konaní sa domáhal priznania nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- Eur, pričom súd prvej inštancie mu priznal iba sumu 7.560,- Eur. Je názoru, že súdom priznaná suma nie je dostatočným finančným zadosťučinením za ujmu, ktorú mu štát spôsobil, keďže nezákonne vznesené obvinenia a nezákonné vzatie do väzby mu spôsobili cieľnú a nezvratnú ujmu v osobnom, profesionálnom a citovom živote a tiež psychickú ujmu na zdraví. Žalobca je zároveň presvedčený, že žiadne finančné odškodnenie nemôže napraviť nezákonný postup štátu voči jeho osobe, keďže psychická trauma spôsobená orgánmi štátu je neodstrániteľná, ale aspoň sčasti môže byť formou priznania adekvátnej finančnej náhrady kompenzované jeho morálne a citové utrpenie a negatívny dopad na celý jeho život. Žalobca v konaní preukázal, že celé trestné stíhanie, vrátane väzobného stíhania, predstavovali vážny zásah do jeho osobnej slobody a mali negatívny dopad na jeho ďalší život, pričom v dôsledku stresu, nepredstaviteľného napätia a strachu z možného uloženia vysokého trestu odňatia slobody (4 až 10 rokov) za skutok, ktorý nikdy nespáchal, má žalobca doposiaľ psychické problémy. Pre žalobcu bolo celé trestné stíhanie psychickým utrpením, mimoriadne stresujúcou psychicky náročnou a zaťažujúcou životnou udalosťou, keď žalobca prežil traumatizujúce a dôstojnosť znižujúce pocity. Žalobca zotrval na tom, že nezákonné trestné stíhanie, vrátane väzobného stíhania, mu spôsobili ťažkú morálnu ujmu a nezvratne zasiahli do jeho fyzického, psychického stavu, pričom jeho bezdôvodné vzatie do väzby mu spôsobilo duševný otras, s ktorým sa do dnešného dňa psychicky nevyrovnal, ktorého následky sa prejavujú doposiaľ v jeho každodennom živote. Nezákonné trestné stíhanie intenzívne zasiahlo do všetkých sfér jeho života. Žalobca požadoval náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- Eur, ako odškodnenie za všetky vzniknuté straty, za psychické utrpenie a vzniknutú stratu na životnom šťastí a za doposiaľ pretrvávajúce psychické obmedzenia, keďže aj po uplynutí deviatich rokov od vznesenia obvinenia a prepustenia z väzby a štyroch rokov od právoplatného ukončenia trestného konania, vyvolávajú tieto okolnosti u žalobcu silné negatívne emócie.

58. Hoci výšku nemajetkovej ujmy súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. svojvoľnú, pričom určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Podľa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je nepochybné, že súd prvej inštancie vyslovil záver, že práva žalobcu boli porušené nielen nezákonným rozhodnutím o väzbe, ale aj nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia, teda vedením celého trestného stíhania. Súd prvej inštancie však žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy len vo vzťahu k jeho väzobnému stíhaniu, teda za ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím vo väzbe, a to sumou 60,- Eur za každý deň väzby, čo predstavuje sumu 7.560,- Eur, pričom konštatoval, že takouto dennou sadzbou zohľadnil celé trestné konanie, ktoré trvalo 5 rokov a 2 mesiace, pričom samotná väzba trvala 126 dní. Žalobca sa s takto priznanou výškou stotožňuje a považuje ju za adekvátnu. Nemôže ale súhlasiť s tým, že súd touto dennou sadzbou zohľadnil celé nezákonne vedené trestné stíhanie, ktoré trvalo 5 rokov a 2 mesiace. Po návrate z väzby sa zmenil jeho rodinný život, zmenilo sa voči nemu správanie nielen rodiny, ale aj blízkeho okolia. Krátko po prepustení z väzby jeho matka, ktorá sa keď bol vo väzbe veľmi trápila, zomrela. Počas celého trestného konania, najmä počas výkonu väzby, bol vystavený enormnému stresovému zaťaženiu, stavu úzkosti a zúfalstva zo vzniknutej situácie, do ktorej sa nedostal vlastným zavinením. Žalobca počas trestného stíhania sa musel zúčastňovať na vyšetrovacích úkonoch, bol vystavený hrozbe trestu odňatia slobody

a bol v psychickej nepohode. V ďalšom žalobca poukázal na obligatórne zakotvenie práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia (IV.ÚS 115/03, ESLP v rozhodnutí Suominen v. Fínsko z 1.7.2003, Tatishvili v. Rusko z 22.2.2007, III. ÚS 311/07).

59. Žalobca je názoru, že súd prvej inštancie v bode 88 odôvodnenia neuvádza žiadne svoje právne úvahy smerujúce k vysvetleniu z akého dôvodu priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy len za čas väzby 127 dní a nie aj náhradu za ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia, a teda vedením celého trestného konania, keď samotný súd vzhľadom na porušenie práv žalobcu aj z tohto dôvodu. Nedostatok odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v tomto smere založil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, keďže bolo porušené právo žalobcu na riadne odôvodnenie rozhodnutia a právo na preskúmanie rozhodnutia odvolacím súdom. Žalobca sa nestotožňuje s určením výšky náhrady nemajetkovej ujmy priznanej súdom prvej inštancie, keď súd priznal náhradu len za ujmu spôsobenú nezákonnou väzbou a nie aj za ujmu spôsobenú nezákonným vznesením obvinenia, a teda vedením celého trestného konania proti nemu.

60. Súd prvej inštancie v intenciách odvolacieho súdu porovnal v bodoch 81. až 85. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia niektoré rozhodnutia súdov v iných obdobných prípadoch pri stanovení nemajetkovej ujmy pri odškodňovaní väzby. Uvedené rozhodnutia svedčia skôr o tom, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy za obdobie strávené vo väzbe neznamena, že tým bola konzumovaná aj náhrada nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, ktoré trvalo nepomerne dlhší čas. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/125/2019, z ktorého okrem iného citoval, že za situácie, kedy žalobca nie je schopný presne určiť a preukázať výšku škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím, pričom však preukáže a odôvodní, že mu táto škoda vznikla, nemôže odvolací súd rozhodnúť, že mu preto škoda nebude vôbec priznaná alebo, že medzi protiprávnym konaním žalovaného a vzniknutou škodou nie je príčinná súvislosť. V takejto situácii má určiť výšku vzniknutej škody podľa spravodlivého uváženia a jednotlivých okolností prípadu. Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, podľa zák. č. 514/2003 Z.z. je nutné kompenzovať všetku (celú) ujmu, ktorú by bolo možné namietat podľa citovaného článku Ústavy 46 ods. 3. Nie je možné akceptovať taký postup súdu, ktorý odmietne náhradu škody priznať z dôvodu neunesenia dôkazného bremena ohľadom jej výšky poškodeným, lebo potom vlastný stav dôkaznej núdze má rovnaké príčiny ako samotné nezákonné rozhodnutie. Nemajetková ujma sa nepreukazuje, lebo vzniká samotným porušením základných práv a slobôd fyzickej osoby nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Z nálezu III.ÚS 288/2017 poukázal na záver, že pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.

61. Z ďalšieho nálezu III.ÚS 754/2016 žalobca citoval okrem iného časť, kde Ústavný súd konštatoval, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania, ktoré sa právoplatne skončilo inak než odsúdením, je ústavne akceptovateľným a ústavou predpokladaným spôsobom poskytnutia satisfakcie takto stíhanej osoby, a to aj v prípade ak bolo trestné stíhanie začaté už za účinnosti zák. č. 58/1969 Zb. Vzhľadom na to, že kritériá ustanovené v § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z., a že limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy nemožno aplikovať na prípady, keď nezákonné uznesenie o začatí trestného stíhania bolo vydané pred dňom nadobudnutia ich účinnosti (t.j. vo vzťahu k § 17 ods. 3 pred 1. januárom 2009 a vo vzťahu k § 17 ods. 4 pred 1. januárom 2013), všeobecné súdy vo veci sťažovateľky týmito viazané neboli... V predmetnej veci pred Ústavným súdom trestné stíhanie žalobcu trvalo takmer 55 mesiacov a väzba takmer 3 mesiace. Ústavný súd skonštatoval, že stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň, či mesiac trvania väzby alebo vedenia trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Pokiaľ ale v danej veci pred Ústavným súdom trestné stíhanie trvalo takmer 55 mesiacov a väzba takmer 3 mesiace a žalobcovi bola priznaná celková náhrada vo výške 35.000,- Eur, už len s odkazom napr. na rozsudok NS ČR sp. zn. 30Cdo/2357/2010, ktorý nepovažoval za neprimerané odškodnenie väzby vo výške 1.000,- Eur za mesiac jej trvania, nemožno považovať odškodnenie zostávajúcich 52 mesiacov trvania trestného stíhania sumou 620,- Eur za mesiac trvania trestného stíhania za neadekvátne. Ústavný súd tak považoval priznanú náhradu nemajetkovej ujmy nielen za primeranú, ale aj zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti a slušnosti.

62. Nadväzne žalobca poznamenal, že jeho trestné stíhanie trvalo 64 mesiacov a väzba viac než 4 mesiace. V prípade žalobcu súd priznal za 4 mesiace väzby sumu 7.560,- Eur, avšak za zostávajúcich 60 mesiacov trvajúceho trestného stíhania žiadnu náhradu nemajetkovej ujmy nepriznal. V prípade priznania požadovanej náhrady ujmy spôsobenej celým vedeným nezákonným trestným konaním vo výške 22.440,- Eur, ako to navrhuje v odvolacom konaní, suma za jeden mesiac trestného stíhania by bola 374,- Eur. S poukázom aj na ostatne citovaný nález ÚS SR, nie je možné sumu 374,- Eur za jeden mesiac trestného stíhania považovať za neadekvátnu. Podľa žalobcu nedostatok odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v tomto smere a nesprávne určená výška spravodlivej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, založili odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP.

63. Proti uvedenému rozsudku, výslovne proti vyhovujúcemu výroku I. a výroku III. o náhrade trov konania, podala odvolanie žalovaná, pričom uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP a domáhala sa ním, aby odvolací súd s poukazom na § 390 CSP sám rozhodol vo veci tak, že napadnutý rozsudok zmení vo výroku I. tak, že žalobu v tejto časti zamietne a vo výroku III. tak, že žalovanej prizná nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

64. V časti I. odvolania o nesprávnosti napadnutého rozsudku v časti právnych titulov uplatneného nároku, žalovaná argumentovala tým, že primárnym nedostatkom napadnutého rozsudku je opätovná nesprávnosť v odôvodnení rozčlenenia žalobcom uplatneného nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy vo vzťahu k tomu ktorému právnemu titulu. S uvedenou námietkou sa stotožnil aj odvolací súd, ktorý v zrušujúcom uznesení zo dňa 27.11.2019 č.k. 23Co/132/2019-252 v bode 81 odôvodnenia uviedol, že pri odôvodňovaní nemajetkovej ujmy prvoinštančný súd nerozlíšil priznanie náhrady z titulu z každého z týchto nezákonných rozhodnutí, neustálil aká nemajetková ujma mala žalobcovi vzniknúť v príčinnej súvislosti s tým ktorým právnym titulom. Z odôvodnenia výšky priznanej nemajetkovej ujmy sa pritom javí, že priznal náhradu nemajetkovej ujmy výlučne len na základe nezákonného rozhodnutia o väzbe, keďže priznaná výška sa výslovne odvíja len od počtu dní väzby. Podľa odvolateľky súd sa opätovne dopustil rovnakého pochybenia, keď pri posúdení nároku žalobcu nediferencoval medzi dvoma samostatnými právnymi titulmi nároku, a to tak náhradu majetkovej ujmy v podobe trov obhajoby, ako aj nemajetkovej ujmy riadne a zrozumiteľne nerozčlenil z hľadiska odôvodnenia vo vzťahu k žalobcom deklarovanej právnym titulom uplatneného nároku na náhradu škody - uzneseniu o vznesení obvinenia a rozhodnutiu o väzbe tak, aby bolo na základe jeho odôvodnenia možné ustáliť aká škoda/nemajetková ujma (v akej konkrétnej výške) mala žalobcovi vzniknúť v príčinnej súvislosti s tým ktorým právnym titulom. V tejto súvislosti odkázala na bod 37. odôvodnenia napadnutého rozsudku a skonštatovala, že súd prvej inštancie spojil uvedené nároky do jedného nezákonného trestného stíhania, ktoré následne nesprávne vyhodnotil ako paušálny dôvod vzniku celej žalobcom deklarovanej škody a nemajetkovej ujmy. Uvedený záver súd prvej inštancie podčiarkuje v bode 43. odôvodnenia napadnutého rozsudku, keď uvádza, že žalobca si neuplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej konkrétnym rozhodnutím súdu, ale uplatňuje si nárok na náhradu škody spôsobenej vedením trestného konania voči žalobcovi, ktoré skončilo oslobodením obžalovaného spor obžaloby, pričom súd zastáva názor, že nie je potrebné, aby žalobca ako titul označil uznesenie o vznesení obvinenia, ale je postačujúce, aby jasne špecifikoval trestné stíhanie. Žalovaná po celý čas poukazovala na to, že pokiaľ je nárok na náhradu škody uplatnený z viacerých právnych titulov, ako je tomu v danom prípade, je nevyhnutné, aby bolo možné objektívnym spôsobom určiť a preskúmať rozsah škody vzniknutej v príčinnej súvislosti s konkrétnym právnym titulom. Toto v prípade nároku priznanému žalobcovi s ohľadom na spôsob odôvodnenia napadnutého rozsudku možné nie je. Táto nesprávnosť rozhodnutia sa prejavila aj v ďalšej časti odôvodnenia v bode 66. a 88. Súd prvej inštancie namiesto výzvy smerovanej na žalobcu, aby nedostatok svojej žaloby odstránil a umožnil tak riadne prejednanie uplatnených nárokov, bezmyšlienkovite prevzal tvrdenie žalobcu a vyvinul enormnú, hoc zbytočnú, snahu o odôvodnenie prečo k takémuto rozčleneniu nárokov nemusel žalobca pristúpiť. Týmto postupom ale svoje rozhodnutie zaťažil vadou absolútnej nepreskúmateľnosti. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/286/2016, z ktorého zdôraznila, že žalobca musí v žalobe uviesť pri každom z nárokov skutočnosti, ktorými opíše skutok (skutkový dej a tiež peňažnú sumu, ktorú u každého jednotlivého nároku požaduje zaplatiť), pokiaľ tak neurobí, prípadne uvedie len jednu peňažnú sumu pre všetky uplatnené nároky dohromady, ide o nedostatok návrhu, pre ktorý nemožno v konaní pokračovať, pretože súd nemôže v takomto prípade konať vo veci samej. V tejto súvislosti Krajský súd v Banskej Bystrici odkazuje na početné rozhodnutia NS SR a rozhodnutie II.ÚS 163/2013. Pokračuje, že bez presnej špecifikácie uvedených skutočností je žaloba neurčitá a pre tento nedostatok nemôže súd pokračovať v konaní a musí sa pokúsiť v súčinnosti so žalobcami tento nedostatok odstrániť.

Vymedzenie sumy v súvislosti s každým jednotlivým nárokom, ktorý si žalobcovia uplatnili, je kľúčové pre preukázanie splnenia podmienky príčinnej súvislosti.

65. S poukazom na uvedené žalovaná odôvodnenie napadnutého rozsudku považuje za nesprávne, nezrozumiteľné a nezodpovedajúce zákonným požiadavkám na kvalitu odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Súd prvej inštancie navyše podľa názoru žalovanej v tejto otázke nerešpektoval názor odvolacieho súdu, čím sa opätovne dopustil pochybenia majúceho za následok existenciu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP - porušenia práva na spravodlivý proces. Zároveň vada rozhodovania o nárokoch bez ujasnenia predmetu konania predstavuje podľa názoru žalovanej aj odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP.

66. Žalovaná v rámci svojej procesnej obrany proti uplatnenému nároku z hľadiska existencie právneho titulu v podobe nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia, argumentovala v prvom rade nenaplnením zákonných predpokladov umožňujúcich posúdenie predmetného rozhodnutia ako rozhodnutia nezákonného. Bolo nesporné, že predmetné rozhodnutie nebolo zrušené na základe žalobcom podanej sťažnosti, naopak toto rozhodnutie bolo vyhodnotené ako v súlade so zákonom v rozhodnutí prokurátora č.k. 2Pv266/11-8. V nadväznosti na to žalovaná poukazovala na niekoľko rozhodnutí súdov, z ktorých vyplýva právny záver, že nie každé uznesenie o vznesení obvinenia možno považovať za nezákonné rozhodnutie, ak trestné konanie vedené na základe takéhoto rozhodnutia nevyústilo do vydania právoplatného odsudzujúceho rozsudku. V tomto smere žalovaná tiež argumentovala poukazovaním na problematiku zodpovednosti štátu za škodu fakticky vyvolanú nepravdivým trestným oznámením vychádzajúc najmä z rozhodnutia ÚS ČR sp. zn. III.ÚS 1017/15. Podľa tohto rozhodnutia nemožno zaťažovať štát zodpovednosťou za konanie súkromných osôb a to aj v prípadoch, ak v konečnom dôsledku konal a rozhodoval orgán verejnej moci, pretože toto konanie bolo v prvom rade podmienené práve konaním súkromnej osoby a bolo výlučne reflektovaním tohto jej konania. Žalovaná zastáva názor, že takéto usporiadanie vzťahov by nebolo spravodlivé a mohlo by smerovať k zneužívaniu práv garantovaných právnym poriadkom súkromnoprávnymi subjektmi. V konaní bolo preukázané, že trestné oznámenie podané na žalobcu bolo nepravdivé, avšak v čase jeho podania orgány činné v trestnom konaní de facto nemali inú zákonnú možnosť ako začať voči žalobcovi trestné stíhanie. Žalovaná na právnom názore o nemožnosti posudzovania uznesenia o vznesení obvinenia žalobcu ako rozhodnutia nezákonného, zotrváva aj naďalej, pričom právny záver súdu prvej inštancie v tomto smere považuje za dôsledok nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom súd zároveň neprihliadol na súdnu prax zastávajúce opačné závery a nevysporiadal sa s ňou, čo predstavuje aj naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Žalovaná zhrnula, že súd prvej inštancie opätovne nesprávne právne posúdil existenciu nezákonného rozhodnutia, napriek zisteniu, že trestné stíhanie žalobcu bolo iniciované nepravdivým trestným oznámením. Žalovaná takéto právne posúdenie súdu považuje za nesprávne, pričom naďalej trvá na názore, že uznesenie o vznesení obvinenia nemožno v danom prípade považovať za nezákonné rozhodnutie.

67. Čo sa týka rozhodnutia o väzbe, podľa žalovanej existenciu tohto právneho titulu súd nesprávne právne posúdil s ohľadom na skutočnosť, že žalobca neuplatnil v trestnom konaní všetky dostupné prostriedky procesnej obrany, čím sám zmaril možnosť riadneho zákonného prieskumu predmetného uznesenia a nárok na náhradu škody spôsobenej z titulu tohto rozhodnutia mu teda nemôže vzniknúť. Žalobca nepodaním sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby prejavil v konaní tak zásadnú mieru procesnej pasivity, ktorá následne nemôže požívať právnu ochranu vo forme priznania nároku na náhradu škody z titulu rozhodnutia o väzbe, výlučne s poukazom na objektívny charakter zodpovednosti štátu za túto škodu. Na priznanie nároku na náhradu škody, či nemajetkovej ujmy za rozhodnutie o väzbe, je podľa žalovanej potrebná procesná aktivita žalobcu, ktorá smeruje k odvráteniu nežiaduceho stavu, čo v danom prípade splnené nebolo. Žalobca v trestnom konaní sťažnosť voči uzneseniu o vzatí do väzby vzal späť, čo vyhodnotil ako nesporne preukázané už aj odvolací súd, čím zmaril možnosť riadneho zákonného prieskumu svojho väzobného stíhania. Hoci k právnej otázke týkajúcej sa možnosti priznania nároku na náhradu škody v súvislosti s rozhodnutím o väzbe, voči ktorému stíhaním nebola podaná sťažnosť, jednoznačne neexistuje ustálená rozhodovacia prax, analogicky je možné prihliadnuť na rozhodnutia NS SR týkajúce sa využívania opravných prostriedkov voči uzneseniu o vznesení obvinenia ako podmienok pre možnosť uplatnenia nároku na náhradu škody voči štátu. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/70/2008, podľa ktorého nárok na náhradu škody možno priznať len vtedy, ak účastník využil možnosť podania v tomto vymenovaných opravných prostriedkov, uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/43/2009, podľa ktorého predpokladom vzniku

zodpovednosti štátu z nezákonného rozhodnutia je vyčerpanie možnosti podať proti nezákonnému rozhodnutiu riadne opravné prostriedky, NS SR sp. zn. 5Cdo/173/2015, podľa ktorého zákonodarca v ust. § 6 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. podmienil priznanie náhrady škody výslovne splnením povinnosti zo strany poškodeného, spočívajúce vo využití riadnych opravných prostriedkov proti nezákonnému rozhodnutiu. V tomto smere pritom nie je rozhodujúce, či takýto opravný prostriedok aj bude úspešný...

68. Na základe uvedeného potom žalovaná ustálila, že pokiaľ súd prvej inštancie dospel k právnomu záveru, že rozhodnutie o väzbe žalobcu je napriek omisívnemu konaniu žalobcu spočívajúcemu v nepodaní sťažnosti voči tomuto rozhodnutiu, nezákonným zásahom, učinil tak vychádzajúc z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

69. V ďalšej časti II. odvolania označeným „Nesprávnosti napadnutého rozsudku v časti rozhodnutia o náhrade nemajetkovej ujmy“, žalovaná uviedla, že súd podľa jej názoru opätovne rozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy nezrozumiteľne a nepreskúmateľne, keď žalobcovi priznal náhradu vo výške 60,- Eur za jeden deň väzby, pričom do tejto sumy nevedno na základe čoho poňal bez vysvetlenia aj druhý právny titul žalobcu uplatneného nároku a to nezákonné rozhodnutie - uznesenie o vznesení obvinenia. Navyše súd arbitrárne poukázal len na rozhodnutia priznávajúce rádovo vyššie sumy pohybujúce sa na hranici maxima dennej čiastky náhrady nemajetkovej ujmy (vychádzajúc z rozsudku NS ČR sp. zn. 30Cdo/2357/2010 stanovujúce dennú výšku náhrady nemajetkovej ujmy medzi 20,- Eur až 60,- Eur za jeden deň výkonu väzby). Žalovanou predkladané rozhodnutia všeobecných súdov týkajúce sa obdobnej problematiky neboli zo strany súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku ani čiastočne zmienené, ergo ani zohľadnené. Súd prvej inštancie síce uviedol niektoré rozhodnutia všeobecných súdov, resp. ESLP vydaných v tejto oblasti, avšak žiadnym spôsobom nezrejmil z akého dôvodu má byť prípad žalobcu a jemu priznaná náhrada nemajetkovej ujmy približne rovnaká ako v uvedených prípadoch. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je preto v tejto časti nepreskúmateľné a arbitrárne, čím je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

70. Žalovaná pokračovala, že podľa jej názoru súd prvej inštancie nezrejmil na základe akých konkrétnych skutkových zistení vyhodnotil otázku vzniku nemajetkovej ujmy na strane žalobcu a to najmä s ohľadom na § 17 ods. 2 a 3 zák. č. 514/2003 Z.z., keď poukazoval výlučne na všeobecné formulácie nepriaznivých dôsledkov väzby, pričom nezrejmil aké konkrétne následky mala väzba zanechať na osobný, rodinný, pracovný, či spoločenský život žalobcu. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, žalobca nebol pred vzatím do väzby zamestnaný, nebol v žiadnom manželskom zväzku, nebolo preukázané, že by väzbou, či trestným stíhaním došlo k prerušeniu, či ukončeniu takýchto spoločenských väzieb vo vzťahoch žalobcu. Tieto skutkové zistenia súd v rámci odôvodnenia vôbec neprezentuje a žalovaná preto zastáva názor, že v tejto časti vychádza z nedostatočných a taktiež nepreskúmateľných skutkových zistení, čím sú dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b) a f) CSP. Podľa žalovanej napadnutý rozsudok a jeho odôvodnenie neposkytuje zrozumiteľné a usporiadané zodpovedanie kľúčových otázok pre vyhodnotenie priznaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Súd nezrozumiteľne skombinoval jednotlivé právne tituly a v nadväznosti na to na ne bez rozdielu naviazal vznik nemajetkovej ujmy, ktorú navyše neodôvodnil s poukazom na konkrétne preukázané preskúmateľné okolnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania, ale na množstvo poukazov na všeobecné závery vyplývajúce z rozhodovacej praxe prevažne NS SR, ako i iné obdobné prípady. Vo vzťahu k sume 60,- Eur, ktorú súd prvej inštancie zvolil ako náhradu nemajetkovej ujmy za jeden deň väzby, absentuje v odôvodnení akékoľvek odôvodnenie jej primeranosti. Takéto denné sumy odškodnenia predstavujú absolútne hornú hranicu aj v zmysle rozsudku NS ČR sp. zn. 30Cdo/2357/2010. Pri priznaní dennej sumy náhrady na úrovni maxima je preto dôvodné očakávať, že súd zrozumiteľne vysvetlí z akých dôvodov, na základe akých preukázaných skutkových tvrdení, považuje túto sumu za primeranú. Takéto úvahy v napadnutom rozsudku absentujú, čo predstavuje naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP a zároveň priznanie uvedenej dennej sumy náhrady za daného skutkového stavu považuje žalovaná aj za nesprávne právne posúdenie, teda naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

71. Tvrdenie súdu prvej inštancie v bode 77. odôvodnenia napadnutého rozsudku, keď uvádza, že prípad žalobcu posudzoval zároveň aj ako prípad vadného pozbavenia osobnej slobody podľa Dohovoru, ktorého aplikácia má prednosť pred vnútroštátnou právnou úpravou, žalovaná považuje za celkom nepochopiteľné, keďže nárok žalobcu bol dosiaľ v konaní posudzovaný výlučne podľa ustanovení zák. č. 514/2003 Z.z., ktorý predstavuje komplexnú právnú úpravu zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú

pri výkone verejnej moci. Žalovanej preto nie je zrejmé z akého dôvodu súd dospel k záveru o potrebe aplikácie ustanovení Dohovoru o vadnom pozbavení osobnej slobody a v tejto časti považuje napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný, čím je daný odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Zároveň sa súd dopustil i nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP spočívajúceho v aplikácii nesprávneho právneho predpisu na posudzovanú vec.

72. Žalovaná na tomto mieste vytyka súdu prvej inštancie právne posúdenie otázky existencie príčinnej súvislosti medzi právnymi titulmi uplatneného nároku a vznikom nemajetkovej ujmy. Súd v odôvodnení neuvádza v akej miere jednotlivé zásahy z nich nemajetkovej ujmy spôsobili, teda súd sa nedostatočne s otázkou príčinnej súvislosti vypořiadal. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o náhrade a o výške nemajetkovej ujmy priznanej žalobcovi je podľa názoru žalovanej s ohľadom na uvedené, nepreskúmateľné, arbitrárne, neobsahuje dostatočné odôvodnenie z akých skutkových záverov súd pri koncipovaní svojho rozhodnutia v tejto časti vychádzal a zároveň je tiež nesprávne z hľadiska právneho posúdenia vzniku nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy.

73. V ďalšej časti odvolania žalovaná pod bodom III. - „Nesprávnosti napadnutého rozsudku v časti rozhodnutia o náhrade trov obhajoby“ uvádza, že z odôvodnenia nie je zrejmé podľa ktorých ustanovení vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb súd prvej inštancie nárok žalobcu v danom prípade posudzoval. V bode 100. odôvodnenia súd síce uvádza výpočtové základy za jednotlivé roky, v ktorých bola žalobcovi poskytovaná právna pomoc jeho obhajcovi a následne tiež uvádza sumy základnej sadzby tarifnej odmeny, avšak ani jedna z týchto súm nezodpovedá príslušnej a pre rozhodnutie účinnej právnej úprave § 1 ods. 3 vyhlášky v spojení s § 12 v znení účinnom do 30.6.2013, resp. § 1 ods. 4 vyhlášky v spojení s jej § 12 v znení účinnom do 28.2.2017. Aj v tejto časti považuje žalovaná rozhodnutie za nepreskúmateľné napíňajúce odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

74. Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy, ktorú mal súd prvej inštancie podľa názoru žalovanej v danom prípade aplikovať, by sumy výpočtových základov, resp. nadväzujúce sumy základných sadzieb tarifnej odmeny boli iné a to síce (v zmysle § 1 ods. 3 Vyhlášky v znení účinnom do 30. 6. 2013) suma výpočtového základu za rok 2011: 721,40 €, za rok 2012: 741,-€, za rok 2013 (do 30. 6. 2013): 763,-€. Zohľadňujúc zásadnú zmenu Vyhlášky, ku ktorej došlo prijatím vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 184/2013 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, s účinnosťou od 1. 7. 2013 by suma výpočtového základu za obdobie roka 2013 po 1. 7. 2013 bola: 695,41 €, za rok 2014: 721,40 €, za rok 2015: 741,-€ a za rok 2016: 763,-€. Základné sadzby tarifnej odmeny v prípade zastupovania žalobcu by v nadväznosti na to boli taktiež odlišné v porovnaní s tými, z akých nesprávne vychádzal súd prvej inštancie, a síce za rok 2011: 90,17 €, za rok 2012: 92,63 €, za obdobie roka do 30. 6. 2013: 95,37 €, za obdobie roka od 1. 7. 2013: 86,93 €, za rok 2014: 90,17 €, za rok 2015: 92,63 € a za rok 2016: 95,37 €.

75. Vzhľadom na uvedené nedostatky potom nemôže byť správna ani výška náhrady nemajetkovej ujmy predstavujúcej náklady na obhajobu v trestnom konaní, čím je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

76. Zároveň žalovaná namietala nesprávne skutkové zistenia súdu prvej inštancie týkajúce sa účelnosti ďalších porád žalobcu so svojím obhajcom, ktoré neboli preukázané. Absencia záznamu z porady neumožňuje súdu uskutočniť zákonom predpokladanú úvahu o naplnení predpokladov na náhradu škody v zmysle § 18 ods. 1 a 3 zák. č. 514/2003 Z.z., teda preskúmať účelnosť náhrady za takéto úkony. Za stavu absencie takýchto dôkazov dospel súd následne aj k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadom dĺžky trvania týchto porád, keď týmto nemal v konaní k dispozícii žiaden relevantný dôkaz. Následne žalovaná v tejto súvislosti poukázala na znenie § 14 ods. 2 a 4 citovanej vyhlášky. Ak by žalobca predložil dôkazy o uskutočnení ďalších porád, bolo by nutné na základe ich obsahu vyhodnotiť, či daný úkon bol účelný a či mohol trvať jednu hodinu alebo viac, od čoho by sa potom odvíjala aj výška odmeny za tú ktorú poradu. V tejto časti rozhodnutia teda žalovaná vzhliada odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP.

77. V ďalšej časti odvolania pod IV. - „Nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania“ žalovaná prioritne poukázala na to, že odôvodnenie rozhodnutia súdu o

trovách konania nekorešponduje s jeho výrokom, keď z odôvodnenia vyplýva, že nárok na náhradu trov konania mal súd žalobcovi priznať v rozsahu 100% zo súdom priznanej sumy, avšak z výroku napadnutého rozsudku toto nevyplýva. Žalovaný s právnym posúdením veci prvoinštančným súdom v otázke nároku na náhradu trov konania nesúhlasí a rozhodnutie v tomto smere považuje za rozhodnutie contra legem. Žalobcu je v danom prípade potrebné zaťažiť zodpovednosťou za výsledok sporu z dôvodu, aby sa nedomáhal nárokov, ktoré sú nedôvodné a ich výška je premrštená. V tejto súvislosti poukázala na v čase podania žaloby už účinné znenie § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. v súčasnom znení ustanovujúce maximálnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy a žalobca zastúpený advokátom na základe toho nemohol mať legitímne očakávania, že náhrada nemajetkovej ujmy presahujúca zákonom stanovený limit mu bude v tomto konaní priznaná. V tejto súvislosti odkázala na závery v rozhodnutí IV.ÚS 652/2018, kde Ústavný súd vyslovil opačný záver, keď konštatoval, že by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby za situácie zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie síce v jeho základe, ale v podobe jeho neprímeranej a zjavne nadsadenej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva napríklad z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, bola žalobcovi priznaná ochrana v podobe zachovania jeho práva na plnú náhradu trov konania proti žalovanému len preto, lebo bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalovanému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením. Ústavný súd tiež uviedol, že spoločným menovateľom v situácii, keď rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy všeobecného súdu, alebo od znaleckého posudku, je z pozície strán sporu počítačnosť nepredvídateľnosť výsledku konania o výške uplatneného nároku, čo zároveň kvalitatívne odlišuje od ostatnej sporovej agendy, keď žalobca vie spoľahlivo kvalifikovať výšku nároku. Z uvedeného vyplýva, že kritérium predvídateľnosti výsledku rozhodnutia všeobecného súdu žalobcom sa javí byť rozhodujúce pri úvahe medzi aplikáciou zásady úspechu v jej všeobecnom význame, keď sa miera úspechu vo veci zisťuje v závislosti od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej, a v jej redukovanej významovej podobe, keď sa za úspech považuje už úspech v základe nároku. Nakoľko v prípade žalobcu nemožno konštatovať nepredvídateľnosť s ohľadom na existenciu zákonnej limitácie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, súd mal podľa žalovanej otázky náhrady trov konania v tomto konaní nesprávne právne posúdiť a rozhodnutie v tejto časti je preto vecne nesprávne. Správne mal súd na rozhodovanie o trovách konania aplikovať § 255 CSP, teda zásadu úspechu, pri ktorej správnej aplikácii by rozhodnutie o náhrade trov konania muselo znieť v prospech žalovanej. Pokiaľ súd prvej inštancie poukazuje na doktrinálny výklad uvedenej problematiky, žalovaná poukazuje na to, že v rámci toho istého výkladu je taktiež poukázané na alternatívu, kedy je výška sporu žalobcom zámerne nadhodnotená, na čo už súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku nepoukazuje. Súdna prax sa v takomto prípade prikláňa k riešeniu a to najmä s ohľadom na zastúpenie strany advokátom, ktorý má poznať aspoň bežnú judikatúru k žalovanej veci, a napriek tomu, že bol žalobca v základe sporu úspešný, takýto výkon práv by ho nemal chrániť a náhradu trov konania nepriznávala nikomu alebo postupovala podľa zásady úspechu.

78. Žalobca v konaní uplatňoval zaplatenie sumy v celkovej výške 32.423,88 Eur, pričom napadnutým rozsudkom mu bol priznaný nárok na zaplatenie 9.983,88 Eur. Úspech žalobcu teda predstavuje 30,79%, úspech žalovanej 69,21% a čistý procesný úspech žalovanej 38,42%. Podľa žalovanej súd mal náhradu trov konania pomerne rozdeliť a žalovanej priznať náhradu trov konania v rozsahu 38,42%. Ak tak súd neučinil, vec nesprávne právne posúdil (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Žalovaná však zastáva názor, že súd mal žalobu zamietnuť v celom rozsahu a priznať žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

79. K doručenému odvolaniu žalovanej žalobca predložil písomné vyjadrenie, v ktorom navrhol, aby odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch napadnutých žalovanou vo výroku I. a III. ako vecne správne potvrdil a priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

80. K časti I. odvolania žalovanej opätovne uviedol, že už v samotnom žalobnom návrhu vyvodzoval svoj nárok na náhradu škody z nezákonných rozhodnutí, ktorými sú uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia a rozhodnutie Okresného súdu Dunajská Streda o vzatí žalobcu do väzby. Zo žaloby a súvisiacich písomných podaní žalobcu vyplýva, že žalobca si uplatnil voči žalovanej nárok na náhradu škody titulom náhrady trov obhajoby v trestnom konaní v celkovej výške 2.423,88 Eur a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej uvedenými nezákonnými rozhodnutiami, ako aj súvisiacim trestným konaním, keďže nemajetková ujma bola spôsobená žalobcovi nielen vzatím do väzby, ale

aj vedením celého trestného stíhania, a to spolu vo výške 30.000,- Eur. Žalobca je názoru, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je čo do existencie právneho základu uplatneného nároku, existencie nezákonných rozhodnutí, ako aj čo do vzniku škody a nemajetkovej ujmy vo vzťahu k výroku I. napadnutého rozsudku, dostatočne a presvedčivo odôvodnené, keď súd prvej inštancie odkázal v tomto smere aj na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

81. K bodu I.2 odvolania žalovanej žalobca poukázal na to, že žalobcovi priznáva zák. č. 514/2003 Z.z. nárok na odškodnenie voči štátu a ak sa žalovaná domnieva, že nejaká tretia osoba podala nepravdivé tendenčné trestné oznámenie na žalobcu a tým vyvolala trestné stíhanie žalobcu a vznik škody, nič nebráni žalovanej uplatňovať si regresne škodu voči tejto tretej osobe, voči ktorej žiadne trestné stíhanie pre krivé obvinenie resp. krivú výpoveď dosiaľ začaté nebolo. Obvinenie žalobcu ale nebolo vznesené len na základe trestného oznámenia súkromnej osoby, ale aj na základe úkonov orgánov činných v trestnom konaní. V čase podania trestného oznámenia mali orgány činné v trestnom konaní zákonnú povinnosť vec riadne preveriť, vykonať potrebné procesné úkony smerujúce k objasneniu skutkového deja za účelom náležitého zistenia skutkového stavu.

82. K bodu I.3 odvolania žalovanej žalobca zdôraznil, že proti rozhodnutiu súdu o vzatí do väzby podal riadne a včas sťažnosť, čo je dokumentované v zápisnici o jeho výsluchu. Žalobca si nebol vedomý toho, že by podpisoval úradný záznam, ktorým by vedome vzal sťažnosť proti vzatiu do väzby v plnom rozsahu späť, dokiaľ mu nebol predložený. Odporuje princípom elementárnej logiky, aby žalobca popierajúc spáchanie akejkoľvek trestnej činnosti si podal sťažnosť voči vzatiu do väzby a zhruba po šiestich minútach túto sťažnosť bez akéhokoľvek zdôvodnenia vzal v plnom rozsahu späť. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 3.5.2011 sp. zn. Tp/21/2011, ktorým súd vo výrokovvej časti zoberal na vedomie späťvzatie sťažnosti Okresnou prokuratúrou Dunajská Streda a nie o späťvzatie sťažnosti žalobcom, čo znamená, že súd do dnešného dňa svoje pochybenie neodstránil, keď doposiaľ nevydal uznesenie o späťvzatie sťažnosti žalobcu. S poukazom na § 62 ods. 1 Trestného poriadku žalobca vyslovil názor, že z úradného záznamu zo dňa 8.4.2011 jednoznačne nevyplýva vôľa oprávnenej osoby, aby sa ňou podaná sťažnosť neprejednávala a nerozhodovalo sa o nej, vyhlásenie o späťvzatie nebolo urobené voči orgánu o uznesenie ktorého išlo (chýba označenie orgánu) a taktiež nezodpovedalo ani požiadavkám citovaného ustanovenia (nejde o písomné podanie žalobcu a ani o zápisnicu vyhotovenú v zmysle Trestného poriadku). Vzhľadom na uvedené žalobca je názoru, že v tomto prípade nedošlo k riadnemu a zákonnému späťvzatiu podanej sťažnosti. Vychádzajúc z uvedených dôvodov je žalobcom tvrdené rozhodnutie súdu o vzatí do väzby za situácie, keď bol žalobca oslobodený spod obžaloby v celom rozsahu nezákonným rozhodnutím a zakladá na jednej strane objektívnu zodpovednosť štátu a na druhej strane žalobcovi nárok na náhradu škody, ktorá mu týmto rozhodnutím vznikla.

83. K časti II.1. odvolania žalovaného žalobca uviedol, že proti výroku II. napadnutého rozsudku, ktorým súd vo zvyšku žalobu zamietol, podal odvolanie, ktoré odôvodnil a z dôvodu hospodárnosti a efektívnosti, v zmysle čl. 8 CSP v plnom rozsahu na toto svoje podanie odkazuje.

84. K časti III.1 a 2 odvolania žalovaného žalobca uviedol, že si uplatnil náhradu škody titulom trov obhajoby v trestnom konaní, pričom tento nárok v konaní aj riadne preukázal listinnými dôkazmi vystavenými advokátmi. Pokiaľ ide o príčinnú súvislosť medzi namietanými nezákonnými rozhodnutiami a vznikom škody je nepochybné, že ak by voči žalobcovi nebolo vedené trestné stíhanie na základe vzneseného obvinenia, vrátane jeho väzobného stíhania, nevznikla by potreba dať sa zastúpiť v trestnom konaní obhajcom, príčinná súvislosť je tak nepochybná. Právo na obhajobu a voľbu obhajcu sú jedným zo základných práv obvineného. Trovy takéhoto zastúpenia je potom potrebné považovať za účelné, podmienené úkonmi orgánov činných v trestnom konaní, bez ktorých by tieto trovy neboli vznikli. V ďalšej časti žalobca poukázal na listinné dôkazy od advokátov JUDr. Pongrácza a JUDr. Skačányovej preukazujúcich výšku trov obhajoby, ktoré napokon vyplývajú aj z trestného spisu. Vzhľadom na uvedené žalobca mal za nesporné a nepochybniteľné, že riadnymi účtovnými dokladmi preukázal, že za poskytnuté právne služby riadne zaplatil celkovú sumu 2.423,88 Eur, pričom tieto účtovné doklady obsahujú všetky potrebné údaje podľa príslušných daňových a účtovných právnych predpisov. Zároveň je nepochybné, že predložené účtovné doklady jednoznačne preukazujú, že za poskytnuté právne služby žalobca aj riadne zaplatil. Žalobca má za to, že označené nezákonné rozhodnutia boli bezprostrednou príčinou majetkovej ujmy spočívajúcej v trovách obhajoby v trestnom konaní. Keďže v súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami a následným trestným stíhaním žalobca vynaložil náklady na trovy svojej

obhajoby v celkovej sume 2.423,88 Eur, štát zodpovedá za takto vzniknutú mu škodu. Napadnutý rozsudok v časti rozhodnutia o náhrade trov obhajoby považuje preto za správny a zákonný.

85. K časti IV. odvolania žalovaného žalobca uviedol, že rozhodnutie v časti o priznaní mu náhrady trov konania považuje za zákonné a správne. S názorom žalovanej sa nie je možné stotožniť, keďže výška náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami štátu sa posudzuje podľa hmotnoprávnych ustanovení zákona v znení účinnom v čase vzniku nemajetkovej ujmy nie v čase podania žaloby. Vychádzajúc zo znenia § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom v rozhodnej dobe je nepochybné, že zákon v tomto období nelimitoval maximálnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ako to upravuje § 17 ods. 4 citovaného zákona v aktuálnom znení, na ktoré odkazuje žalovaná. Pri určovaní rozsahu nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi teda nebola zákonom daná jej maximálna výška, ale bola daná len výška minimálna. V tejto súvislosti odkázal na uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/262/2015, nález Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 754/2016, ako i Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čl. 7 a rozsudok NS SR sp. zn. 1Sžo/30/2007. Uzavrel, že si uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami orgánov verejnej moci vydanými v roku 2011, t.j. za účinnosti § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2011 do 31.12.2012, kedy nebola zákonom daná jej maximálna výška. Preto tvrdenie žalovanej v tomto smere je nesprávne.

86. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že trvá na svojom návrhu, aby odvolací súd sám rozhodol tak, že napadnutý rozsudok zmení vo výroku I. tak, že žalobu v tejto časti zamietne a vo výroku III. tak, že žalovanej prizná nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100% a vo výroku II. napadnutý rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda potvrdí.

87. Poukázala na to, že nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie pri nerozčlenení žalobcom uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo vzťahu k jednotlivým právnym titulom je výlučne dôsledkom prevzatia nesprávne uplatneného nároku obsiahnutého v žalobe. Žalovaná pritom na potrebu rozčlenenia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy opakovane poukazovala v konaní pred súdom prvej inštancie. Žalovaná sa s odvolaním žalobcu v časti týkajúcej sa namietania priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v tom smere, že žalobcovi bola priznaná nedostatočná náhrada jednoznačne nestotožňuje a zastáva celkom opačný názor, ktorý odôvodnila vo svojom odvolaní. Považovala za potrebné zdôrazniť, že žalobca požaduje náhradu nemajetkovej ujmy v sume 30.000,- Eur, ktorá jednoznačne prekračuje zákonom stanovenú limitáciu § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. Odhliadnuc od toho pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy má súd v zmysle ustálenej súdnej praxe v tejto oblasti (odkaz na rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo/171/2005, 6MCdo/15/2012, 6Cdo/37/2012, 3Cdo/17/2011, 2Cdo/112/2017, 3Cdo/25/2019) prihliadať na výšku náhrad poskytovaných obetiam násilných trestných činov a to bez ohľadu na to, či súd rozhoduje podľa zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2010 alebo od 1.1.2013. Nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je teda jednoznačne limitovaný maximálnou výškou náhrady nemajetkovej ujmy rovnajúcou sa 50 násobku minimálnej mzdy za rok, v ktorom bolo do práv žalobcu zo strany orgánu verejnej moci zasiahnuté. V tejto súvislosti odkázala na rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/19/2018, 6Cdo/37/2012 aj 6MCdo/15/2012, pričom z naposledy citovaného zdôraznila, aby súdy vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie napr. zák. č. 215/2006 v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy. Súd sa pritom musí zaoberať napr. aj otázkami, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, resp. s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia, alebo sexuálneho zneužívania. Z citovanej časti rozhodnutia tiež zdôraznila, že určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zák. č. 412/2012 Z.z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia, ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí EŠLP. Z citovaných rozhodnutí žalovaná ustálila, že je celkom jednoznačne judikované, že v prípadoch rozhodovaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným zásahom zo strany orgánov verejnej moci, je vnútroštátny súd povinný prihliadať na zákonnú limitáciu ustanovenú pre odškodňovanie obetí násilných trestných činov.

88. K vyjadreniu žalobcu k odvolaniu žalovanej uviedla, že toto predstavuje v prevažnej časti reprodukciu odvolacích argumentov žalovanej, resp. zopakovanie argumentácie žalobcu z konania pred súdom prvej inštancie. Pokiaľ žalobca v podaní tvrdí, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je čo do existencie

právneho základu uplatneného nároku ako aj čo do vzniku škody a nemajetkovej ujmy vo vzťahu k výroku I. napadnutého rozsudku dostatočne a presvedčivo odôvodnené, toto vyjadrenie považuje žalovaná na kontradiktórne s odvolaním žalobcu podanom voči výroku II. napadnutého rozsudku, keďže v tomto odvolaní žalobca vyslovene poukazuje na nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia v uvedenej časti. Žalobca teda zastáva názor, že pokiaľ súd nerozčlenil ním uplatňovaný nárok dostatočne v časti rozhodnutia, ktorou žalobcovi priznal nárok na peňažné plnenie, takýto postup a rozhodnutie súdu je v poriadku, súladný so zákonom. V časti, v ktorej súd nárok žalobcu zamietol, však už ten istý postup a rozhodnutie súdu majú byť nepreskúmateľné. Vyjadrenie žalobcu v tejto časti preto žalovaná považuje za protirečivé. Žalovaná v celom rozsahu naďalej trvá na svojej odvolacej argumentácii, ako aj na svojej procesnej obrane v konaní pred prvoinštančným súdom a taktiež na argumentácii obsiahnutej v tomto vyjadrení. K otázke limitácie náhrady nemajetkovej ujmy poukazuje na argumentáciu vychádzajúcu z uznesenia NS SR sp. zn. 3Cdo/19/2018. Žalobca podľa nej nepreukázal existenciu ním deklarovaných právnych titulov v podobe nezákonného rozhodnutia. Odhliadnuc od nepreukázania právneho základu uplatneného nároku žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu nerešpektujúcom limitáciu náhrady nemajetkovej ujmy vyplývajúcej jednak priamo z dotknutej právnej úpravy, ale aj z rozhodovacej praxe súdov v tejto oblasti, na ktoré poukázala. Žalobca taktiež nepreukázal intenzitu zásahu trestného stíhania, ako ani väzby do svojich osobnostných práv v rozsahu blížiacom sa k maximám súdmi priznávanej náhrady nemajetkovej ujmy, tak ako rozhodol súd prvej inštancie. Trovy obhajoby v trestnom konaní boli žalobcom uplatnené nesprávne, vychádzajúc z vyčíslenia aplikujúceho nesprávny právny predpis, pričom túto nesprávnosť pri svojom rozhodovaní do napadnutého rozsudku poňal aj súd prvej inštancie.

89. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení k doručenému vyjadreniu žalovanej k odvolaniu žalobcu a zároveň k vyjadreniu žalobcu navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu výroku II. tak, že žalovanej uloží povinnosť zaplatiť žalobcovi 22.440,- Eur titulom nemajetkovej ujmy do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo výrokoch napadnutých žalovanou a to vo výroku I. a III., aby napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

90. Žalobca opätovne uviedol, že v už samotnom žalobnom návrhu vyvodzoval svoj nárok z nezákonných rozhodnutí, ktorými sú uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia a rozhodnutie okresného súdu o vzatí žalobcu do väzby. Zo žaloby jednoznačne vyplýva, že si uplatnil voči žalovanej nárok na náhradu škody titulom náhrady trov obhajoby v trestnom konaní v celkovej výške 2.423,88 Eur a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej uvedenými nezákonnými rozhodnutiami, ako aj súvisiacim trestným konaním. Žalobca náhradu nemajetkovej ujmy vo vzťahu k jednotlivým právnym titulom uviedol v podanej žalobe správne. Podľa ustálenej súdnej praxe v prípadoch, keď sa právne tituly časovo a skutkovo prelínajú, bolo by v rozpore so samotným účelom zákona, keby súdy v žalobe trvali na striktnom rozdelení vzniknutej nemajetkovej ujmy vo vzťahu k jednotlivým právnym titulom tak, ako to tvrdí žalovaná. Každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život stíhaného a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda aj je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy; ide o zodpovednosť absolútne objektívnu a za výsledok trestného konania, čím je založená zodpovednosť štátu za škodu obvineného spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia. Za situácie, kedy žalobca nie je schopný presne určiť a preukázať výšku škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím, pričom však preukáže a odôvodní, že mu takáto škoda vznikla, nemôže odvolací súd rozhodnúť tak, že mu škoda nebude vôbec priznaná alebo, že medzi protiprávnym konaním a vzniknutou škodou nie je príčinná súvislosť. V takejto situácii má určiť výšku vzniknutej škody podľa spravodlivého uváženia jednotlivých okolností prípadu súd. Pri použití zák. č. 514/2003 Z.z. v prípadoch zodpovednosti štátu za škodu nesmie dôjsť priamo alebo nepriamo k obmedzeniu rozsahu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, podľa ktorého je nutné kompenzovať všetku ujmu, ktorú by bolo možné namietat' podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR. Nemožno akceptovať taký postup súdu, ktorý odmietne náhradu škody priznať z dôvodu neunesenia dôkazného bremena ohľadom jej výšky poškodeným, lebo potom vlastný stav dôkaznej núdze má rovnaké príčiny ako samotné nezákonné rozhodnutie. Nemajetková ujma sa nepreukazuje (4Cdo/34/2018), lebo nemajetková ujma vzniká samotným porušením základných práv a slobôd fyzickej osoby nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom (uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/125/2019). V tejto súvislosti žalobca opätovne poukázal aj na uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/262/2015, z ktorého okrem iného citoval, že novelou zák. č. 514/2003 Z.z. zákonom č. 412/2012 Z.z. od 1.1.2013 v § 17 došlo k vypusteniu minimálnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v prípade väzby a k zavedeniu limitu výšky náhrady

nemajetkovej ujmy, novela však neobsahovala žiadne prechodné ustanovenia. Z nálezu ÚS SR sp. zn. III.ÚS 754/2016 žalobca okrem iného citoval, že vzhľadom na kritériá ustanovené v § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy nemožno aplikovať na prípady, keď nezákonné uznesenie o začatí trestného stíhania bolo vydané pred dňom nadobudnutia ich účinnosti (t.j. vo vzťahu k § 17 ods. 3 pred 1.1.2009 a vo vzťahu k § 17 ods. 4 pred 1.1.2013). Nárok poškodeného na náhradu škody vzniká momentom vydania nezákonného rozhodnutia, vzatia do väzby, či zbytočnými prietahmi v konaní, bez ohľadu na to, že žalovateľným nárokom sa stáva až po splnení ďalších podmienok. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami vydanými v roku 2011 t.j. za účinnosti ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2011 do 31.12.2012, kedy nebola zákonom daná jej maximálna výška. Preto tvrdenie žalovanej v tomto smere je nesprávne.

91. Čo sa týka vyjadrenia žalovanej k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu žalovanej žalobca uviedol, že v konaní bol jednoznačne preukázaný právny základ uplatneného nároku, a preukázal aj intenzitu zásahu trestného stíhania nezákonnej väzby do svojich osobnostných práv v potrebnom rozsahu. Väzobné stíhanie žalobcu predstavovalo citeľný zásah do jeho práva na ľudskú dôstojnosť a tento zásah žalobca vníma ako veľmi závažný, teda aj ťažko reparaovateľný. Priznanie nemajetkovej ujmy je podľa neho spôsob umožňujúci zmiernenie následkov neoprávneného zásahu do sféry jeho osobnostných práv. Majetkovú ujmu, t.j. trovy trestného konania žaloba jednoznačne preukázal účtovnými ako aj inými hodnovernými listinnými dôkazmi.

92. Na záver žalobca považoval za potrebné uviesť, že je nepochopiteľné, prečo sám štát, ktorý prijal zákon o svojej zodpovednosti za škodu spôsobenú svojimi orgánmi, odmieta takto spôsobenú škodu poškodeným nahradiť a rôznymi formálnymi argumentmi sa snaží o to, aby takto štátom poškodení ľudia nedostali nič. Pre takýto postup štátu je veľmi obtiažne nájsť nejaké racionálne vysvetlenie. Podľa žalobcu postup žalovanej sleduje len jediný cieľ a to odradiť, znechutiť a čiastočne ponižovať každého, kto naberie odvahu domáhať sa svojho ústavou a zákonmi garantovaných práv v tých prípadoch, keď orgány verejnej moci vydajú nezákonné rozhodnutia.

93. Ďalšie podania v odvolacom konaní strany do spisu nedoručili.

94. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranami, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie v nimi napadnutých častiach vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolaní (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zmeniť (§ 388 CSP) tak, že žalovanej bude uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 31.381,81 Eur s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 2.423,81 Eur od 4.10.2017 až do zaplatenia, a vo zvyšku (v časti o zaplatenie 1.042,07 Eur s príslušenstvom) je potrebné žalobu zamietnuť.

95. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na odôvodnenie preskúmaného rozsudku a odvolaciu argumentáciu uplatnenú oboma stranami, bolo posúdiť, či súd prvej inštancie dospel k správny skutkový a právny záverom vedúcim k čiastočnému vyhoveniu žalobe v časti uplatnenej náhrady škody a nemajetkovej ujmy a k zamietnutiu žaloby v časti náhrady nemajetkovej ujmy, z titulu zodpovednosti štátu za škodu, ktorá mala byť žalobcovi spôsobená pri výkone verejnej moci nezákonnými rozhodnutiami: uznesením vyšetrovateľa OR PZ v Dunajskej Strede odboru kriminálnej polície ČVS:ORP-284/OVK-DS-2011 zo dňa 7.4.2011, ktorým bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre zločin vydierania a uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu v Dunajskej Strede sp. zn. Tp/21/2011 zo dňa 8.4.2011, ktorým bol žalobca vzatý do väzby, ako i samotným vedením celého

trestného stíhania. Odvolací súd pritom vychádzal zo skutkového stavu ako ho zistil prvoinštančný súd z vykonaného dokazovania.

96. Skutkové okolnosti vyplývajú z obsahu súdneho spisu a pripojeného trestného spisu. Uznesením vyšetrovateľa OR PZ v Dunajskej Strede ČVS:ORP-284/OVK-DS-2011 zo dňa 7.4.2011 bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť voči poškodenej Marcelle Pappovej, ktorá vo veci podala trestné oznámenie. Voči predmetnému uzneseniu podal žalobca sťažnosť, ktorú prokurátorka Okresnej prokuratúry v Dunajskej Strede uznesením č.k. 2Pv 266/11-8 zo dňa 8.4.2011 ako nedôvodnú zamietla. Na návrh Okresnej prokuratúry Dunajská Streda bol žalobca uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu v Dunajskej Strede sp. zn. Tp/21/2011 zo dňa 8.4.2011, z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vzatý do väzby. Väzba začala plynúť obmedzením osobnej slobody dňom 7.4.2011 o 01:00 hod., vykonávaná bola v Ústave v Leopoldove a trvala do 11.8.2011, kedy bol žalobca prepustený na slobodu. Podľa zápisnice o výsluchu žalobcu ako obvineného na Okresnom súde v Dunajskej Strede dňa 8.4.2011 po vyhlásení uznesenia o jeho vzatí do väzby uviedol, že podáva sťažnosť. Táto zápisnica bola skončená a podpísaná 8.4.2011 o 14:46:29 hod. Podľa úradného záznamu zo dňa 8.4.2011, spísaného o 14:52:35 hod. žalobca ako obvinený po zvážení celej situácie zobral svoju sťažnosť späť. Záznam je podpísaný sudcom, prokurátorom, zapisovateľkou aj žalobcom. Späťvzatie sťažnosti žalobcom potvrdzuje aj list jeho advokáta JUDr. Ladislava Pongráca, adresovaný Okresnému súdu Dunajská Streda, datovaný 5.5.2011, označený ako späťvzatie sťažnosti, v ktorom uvádza, že sťažnosť proti uzneseniu, ktorým bol žalobca vzatý do väzby, berie späť, nakoľko klient po oznámení uznesenia o vzatí do väzby podal sťažnosť proti tomuto uzneseniu, avšak po zvážení okolností prípadu svoju sťažnosť neskôr výslovne zobral späť.

97. Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom č.k. 2T/171/2011-212 zo dňa 13.2.2013 v znení opravného uznesenia, žalobcu podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku spod obžaloby oslobodil, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný. Na odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Dunajská Streda č.k. 2Pv 266/11-69 zo dňa 17.4.2013 Krajský súd v Trnave uznesením č.k. 3To/48/2014-239 zo dňa 27.5.2014 napadnutý rozsudok Okresného súdu v Dunajskej Strede zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Okresný súd v Dunajskej Strede rozsudkom č.k. 2T/171/2011-313 zo dňa 2.9.2015 žalobcu opätovne podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku spod obžaloby oslobodil, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca obžalovaný. Krajský súd v Trnave uznesením č.k. 3To/42/2016-341 zo dňa 21.6.2016 odvolanie proti tomuto rozsudku podané Okresnou prokuratúrou v Dunajskej Strede pod č.k. 2Pv 266/11/2201-97 zo dňa 30.10.2015 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol. Rozsudok Okresného súdu v Dunajskej Strede, ktorým bol žalobca spod obžaloby v celom rozsahu oslobodený nadobudol právoplatnosť dňa 21.6.2016.

98. Hmotnoprávne bolo potrebné vec posúdiť podľa nasledovných právnych noriem:

99. V zmysle § 206 ods. 1 Trestného poriadku, ak je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, policajt bez meškania vydá uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré ihneď oznámi obvinenému a doručí najneskôr do 48 hodín prokurátorovi, a ak je obvineným súdny exekútor, notár, znalec, tlmočník alebo predkladateľ aj ministromi spravodlivosti, a ak je obvineným advokát, aj v Slovenskej advokátskej komore; o tomto úkone upovedomí bez meškania oznamovateľa a poškodeného. Ak bolo uznesenie o vznesení obvinenia oznámené jeho vyhlásením, je policajt povinný vydať obvinenému rovnopis tohto uznesenia bez meškania. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia možno rozhodnúť jedným uznesením, ktoré policajt oznámi bez meškania obvinenému a doručí ho najneskôr do 48 hodín prokurátorovi. O tomto úkone upovedomí oznamovateľa a poškodeného. Ak bolo začatie trestného stíhania o vznesení obvinenia oznámené vyhlásením uznesenia, policajt je povinný vydať obvinenému jeho rovnopis.

100. V zmysle § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že ujde alebo sa bude

skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu, alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko, alebo ak mu hrozí vysoký trest.

101. Podľa článku 17 ods. 2 Ústavy SR, nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

102. Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy SR, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

103. Podľa článku 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom; b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom; c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní; d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán; e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nakažlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov; f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie. Každý, kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

104. Podľa ust. § 3 ods. 1 písm. a), ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

105. Podľa ust. § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

106. V zmysle § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. Podľa ods. 2 právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

107. Podľa § 8 ods. 5 písm. b) zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2012, právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak bolo proti nemu zastavené trestné stíhanie, bol oslobodený spod obžaloby alebo vec bola postúpená inému orgánu. Podľa ods. 6 písm. a) právo na náhradu škody nevznikne ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama.

108. Za primárny nedostatok napadnutého rozsudku žalovaná v odvolaní pod bodom I.1. označila nesprávnosť v odôvodnení rozčlenenia žalobcom uplatneného nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy vo vzťahu k tomu ktorému konkrétnemu právnomu titulu, s odkazom tiež na odôvodnenie predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu č.k. 25Co/132/2019-252 zo dňa 27.11.2019 v bode 81. Namietala, že súd nediferencoval medzi dvoma samostatnými právnymi titulmi tohto nároku a náhradu škody a ujmy nerozčlenil z hľadiska odôvodnenia vo vzťahu k žalobcom deklaroványm právnym titulom uplatneného nároku na náhradu škody a to uzneseniu o vznesení obvinenia a rozhodnutiu o väzbe tak, aby bolo možné ustáliť aká škoda/nemajetková ujma v akej konkrétnej výške mala žalobcovi vzniknúť v príčinnej súvislosti s tým ktorým právnym titulom. Pokiaľ je nárok na náhradu škody uplatnený z viacerých

právných titulov, je nevyhnutné, aby bolo možné objektívnym spôsobom určiť a preskúmať rozsah škody vzniknutej v príčinnej súvislosti s konkrétnym právnym titulom. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/286/2016, podľa ktorého v prípade plurality právnych titulov musí žalobca v žalobe uviesť pri každom z nárokov skutočnosti, ktorými opíše skutok a tiež peňažnú sumu, ktorú u každého jednotlivého nároku požaduje zaplatiť. Pokiaľ tak neurobí, prípadne uvedie uplatnené nároky dohromady, ide o nedostatok návrhu, pre ktorý nemožno v konaní pokračovať.

109. Žalobca na túto námietku žalovaného vo svojom vyjadrení reagoval tak, že v žalobe vyvodzoval svoj nárok na náhradu škody z nezákonných rozhodnutí o vznesení obvinenia, o vzatí do väzby, ako aj zo súvisiaceho trestného konania, keďže nemajetková ujma bola spôsobená žalobcovi nielen vzatím do väzby, ale aj vedením celého trestného stíhania, a to spolu vo výške 30.000,- Eur.

110. Odvolací súd v ods. 81. svojho predchádzajúceho rozhodnutia súdu prvej inštancie vytkol, že pri odôvodňovaní priznanej výšky nemajetkovej ujmy nerozlišoval náhradu z titulu z každého nezákonných rozhodnutí a neustálil aká nemajetková ujma mala žalobcovi vzniknúť v súvislosti s tým ktorým právnym titulom, pretože sa javilo, že náhrada nemajetkovej ujmy bola priznaná výlučne len na základe nezákonného rozhodnutia o väzbe.

111. Krajský súd v Banskej Bystrici v žalovaným poukázanom rozhodnutí sp. zn. 15Co/286/2016 považoval za potrebné, aby už v žalobe bola rozčlenená suma náhrady škody/nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s rozhodnutím o väzbe a osobitne s rozhodnutím o predĺžení väzby, keďže to bolo kľúčové pre preukázanie splnenia podmienky príčinnej súvislosti a prípadného premlčania uplatneného nároku na základe vznesenej námietky. Takáto potreba v preskúmvanej veci ale nebola.

112. V danom prípade otázka náhrady škody z titulu nákladov žalobcu na obhajobu v predmetnom trestnom konaní sa jednoznačne týka celého trestného konania a nie je dobre možné odlíšiť časť nákladov, ktorá by vznikla v príčinnej súvislosti iba s uznesením o začatí trestného stíhania a iba s uznesením o vznesení obvinenia, ani by to nebolo účelné. Obdobne je tomu i čo sa týka náhrady nemajetkovej ujmy, pri ktorej nemožno jednoznačne odlíšiť - vyčleniť časť, ktorá by mala pôvod iba v uznesení o vznesení obvinenia, iba v uznesení o vzatí do väzby, prípadne iba v samotnom vedení trestného stíhania. Následky nesprávneho úradného postupu a nezákonných rozhodnutí sa prelínali, prebiehali súbežne, vyvolávali spoločné dôsledky. Bolo by možné odlíšiť iba nemajetkovú ujmu, ktorá vznikla samotným výkonom väzby a ostatnou časťou trestného stíhania, kedy žalobca nebol vo väzbe. Odvolací súd je preto toho názoru, že sa nejedná o vadu žaloby, ktorú by bolo potrebné odstraňovať postupom podľa § 129 CSP, ak žalobca uplatnil nárok na náhradu škody a osobitne nárok na náhradu nemajetkovej ujmy každý jednou sumou. Takéto uplatnenie nároku nebráni súdu vec prejednať a rozhodnúť, pričom v rozhodnutí súd sám môže rozlíšiť aká časť nároku pripadá na nemajetkovú ujmu spôsobenú samotnou väzbou a aká časť na nemajetkovú ujmu spôsobenú ostatným trestným stíhaním.

113. V bode I.2. podaného odvolania žalovaná namieta, že podľa žalobcu nezákonné rozhodnutie - uznesenie o vznesení obvinenia nebolo zrušené na základe žalobcom podanej sťažnosti, naopak rozhodnutím prokurátora bolo vyhodnotené ako súladné so zákonom. Podľa rozhodnutí súdov, na ktoré žalovaná poukazovala (nález ÚS SR č.k. II.ÚS 163/2013-50, nález ÚS ČR sp. zn. III.ÚS 165/02, rozsudok ESĽP vo veci Lavrechov proti Českej republike - sťažnosť č. 57404/08), nie každé uznesenie o vznesení obvinenia možno považovať za nezákonné rozhodnutie, ak trestné konanie na základe neho vedené nevyústilo do vydania právoplatného odsudzujúceho rozsudku. Žalovaná tiež poukazovala na problematiku zodpovednosti štátu za škodu fakticky vyvolanú nepravdivým trestným oznámením s poukazom na rozhodnutie ÚS ČR č.k. III.ÚS 1017/15, z ktorého vyvodila, že nemožno zaťažovať štát zodpovednosťou za konanie súkromných osôb a to aj v prípadoch, ak v konečnom dôsledku konal a rozhodoval orgán verejnej moci, keďže toto konanie bolo v prvom rade podmienené práve konaním súkromnej osoby a bolo výlučne reflektovaním tohto jej konania, pričom vyslovila názor, že takéto usporiadanie vzťahov by nebolo spravodlivé a mohli by smerovať k zneužívaniu práv garantovaných právnym poriadkom súkromnoprávnymi subjektmi. Nadväzne namietala, že súd v tomto smere vec nesprávne právne posúdil a neprihliadol na súdnu prax zastávajúcu opačné závery, s ktorou sa nevyporiadal.

114. Zo záveru nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS163/2013 z 13.11.2013, podľa ktorého vydanie uznesenia o vznesení obvinenia nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné resp. za

odporujúce zákonu iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila, a legálnym prostriedkom obvineného... ako rozptýliť zákonnosť dôvodov, na ktorých je obvinenie postavené, je podanie sťažnosti proti nemu, nič relevantné pre danú vec nevyplýva. Naopak, toto rozhodnutie bolo istým spôsobom prekonané neskorším rozhodnutím Ústavného súdu SR (na ktorý v odôvodnení preskúmaného rozsudku poukázal i súd prvej inštancie) sp. zn. I.ÚS 540/2016, v ktorom ústavný súd zdôraznil, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedeným trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zák. č. 514/2003 Z.z., aj predtým platného zák. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu, štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Doterajšia súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi bola odčinená a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia, (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Ústavný súd tiež skonštatoval, že tieto závery prijaté súdnou judikatúrou sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné, pričom odkázal na rozsudok NS SR sp. zn. 4M Cdo 15/2009 a svojou rozhodovacou činnosťou ho v prevažnej miere potvrdzuje aj ústavný súd (III.ÚS 117/06, I.ÚS 320/2016, I.ÚS 395/2016 a iné). Ústavný súd ďalej konštatoval, že ak sa trestné stíhanie konkrétnej osoby skončilo vydaním oslobodzujúceho rozsudku bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo, uznesenie ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie je potrebné považovať za týchto okolností vždy za nezákonné a zasahujúce do základných práv jednotlivca.

115. Nález ÚS ČR sp. zn. III.ÚS 165/02, na ktorý žalovaný tiež poukázal, podľa svojho obsahu nie je použiteľný na špecifiká daného prípadu, keďže riešil najmä nárok na náhradu trov konania ako materiálnej ujmy, ktorú štát spôsobil svojim opatrením v prípade, že sťažovateľovi nevznikla ešte ďalšia iná škoda.

116. V rozhodnutí ESLP Lavrechov proti Českej republike (sťažnosť č. 571404/08) sa ESLP zaoberal otázkou, či bolo pre rozhodnutie o prepadaní peňažnej záruky relevantné zbavenie viny, pričom skonštatoval, že zbavenie viny samo o sebe neznamená, že bol sťažovateľ stíhaný nezákonne, a keďže svojim jednaním sťažovateľ súdne konanie komplikoval, rozhodnutie o prepadaní záruky rešpektovalo požiadavku spravodlivej rovnováhy a k porušeniu čl. 1 Protokolu č. 1 nedošlo. Ani tieto závery ESLP nie sú aplikovateľné na prejednávaný prípad.

117. V náleze ÚS ČR sp. zn. III.ÚS 1017/15 išlo o žalobu, ktorou sa sťažovateľka domáhala, aby vedľajšiemu účastníkovi bola uložená povinnosť uhradiť jej nemajetkovú ujmu a majetkovú ujmu predstavujúcu náklady vynaložené na právne služby v súvislosti so šetrením trestného oznámenia, ktoré vedľajší účastník podal na sťažovateľku. V súvislosti s touto situáciou ústavný súd skonštatoval, že v prípadoch podania nepravdivých trestných oznámení, v ktorých oznamovateľ nebol odsúdený pre krivé obvinenie, pripadá do úvahy jeho občiansko-právna zodpovednosť za vzniknutú ujmu a to dokonca i v prípadoch, kedy neprávom obvinená osoba bola nedôvodne obvinená alebo obžalovaná a ujma na jej právach tak vznikla predovšetkým nesprávnym postupom orgánu štátu. Uvedený záver ústavného súdu i v prípade krivého obvinenia, za ktoré jeho oznamovateľ nebol odsúdený, priznáva občiansko-právnu zodpovednosť fyzickej osoby podávajúcej krivé oznámenie, čo ale nevyklučuje zodpovednosť štátu podľa zák. č. 513/2004 Z.z. za splnenia zákonných podmienok. Z predmetného rozhodnutia Ústavného súdu ČR nevyplýva záver, ktorý z neho vyvodila žalovaná, že ak konanie štátnych orgánov bolo v prvom rade podmienené konaním súkromnej osoby a reflektovaním jej krivého resp. neskôr nepotvrdeného obvinenia, nemožno zaťažovať štát zodpovednosťou za konanie súkromných osôb. Naopak Ústavný súd v náleze sp. zn. II.ÚS163/2013 z 13.11.2013 konštatoval, že ak sa trestné stíhanie konkrétnej osoby skončilo vydaním oslobodzujúceho rozsudku bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo, uznesenie ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie je potrebné považovať za týchto okolností vždy za nezákonné a zasahujúce do základných práv jednotlivca.

118. Rozhodnutie, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby, nakoľko nebolo dokázané, že sa skutok stal, má rovnaké následky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení

obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o oslobodení spod obžaloby sa trestné konanie skončí, čo znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania o vznesení obvinenia, čo značí, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Materiálny právny štát musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým bolo zasiahnuté do základných práv jednotlivca. Štát sa nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný. V takejto situácii nie je rozhodné ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa napokon ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo (porovnaj mutatis mutandis rozsudok NS SR sp. zn. 4MCdo/15/2009, 3Cdo/194/2010, 1Cdo/64/2008). Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd zhodne s prvoinštančným uzatvára, že v danom prípade predmetné uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia žalobcovi, aj keď nebolo zrušené a bolo vydané na základe nepravdivého trestného oznámenia tretej osoby, je potrebné s poukazom na neskorší výsledok trestného konania, keď žalobca bol plne oslobodený spod obžaloby, považovať za nezákonné rozhodnutie.

119. V bode I.3. odvolania žalovaná k rozhodnutiu o väzbe namietala, že žalobca neuplatnil v trestnom konaní všetky dostupné prostriedky procesnej obrany, čím sám zmaril možnosť riadneho zákonného prieskumu predmetného uznesenia a nárok na náhradu škody spôsobenej z titulu tohto rozhodnutia mu teda nemôže vzniknúť. Žalobca v trestnom konaní sťažnosť voči uzneseniu o vzatí do väzby vzal späť, čím zmaril možnosť riadneho zákonného prieskumu svojho väzobného stíhania. V tomto smere poukázala na rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/71/2008, 1Cdo/43/2009 a 5Cdo/173/2015, v zmysle ktorých predpokladom vzniku zodpovednosti štátu z nezákonného rozhodnutia je vyčerpanie možnosti podať proti nezákonnému rozhodnutiu riadne opravné prostriedky.

120. Žalobca vo vyjadrení k predmetnej časti odvolania žalovanej zdôraznil, že proti rozhodnutiu súdu o vzatí do väzby podal riadne a včas sťažnosť, pričom si nebol vedomý toho, že by ju späťvzal a odporuje princípom elementárnej logiky, aby žalobca, popierajúc spáchanie akejkoľvek trestnej činnosti, podanú sťažnosť po šiestich minútach v plnom rozsahu vzal späť. Namietal tiež, že úradný záznam o späťvzati sťažnosti nie je možné považovať za písomné podanie žalobcu a ani za zápisnicu vyhotovenú v zmysle Trestného poriadku a tiež to, že Okresný súd Dunajská Streda uznesením zo dňa 3.5.2011 sp. zn. Tp/21/2011 zobral na vedomie späťvzatie sťažnosti Okresnou prokuratúrou Dunajská Streda, čo znamená, že súd do dnešného dňa nevydal uznesenie o späťvzati sťažnosti žalobcu, t.j. o podanej sťažnosti nebolo vydané potrebné zákonné rozhodnutie. Podľa žalovaného teda nedošlo k riadnemu a zákonnému späťvzatiu podanej sťažnosti.

121. Súd prvej inštancie sa s touto otázkou vysporiadal v ods. 47 preskúmaného rozsudku s tým, že táto okolnosť nemala vplyv na objektívnu zodpovednosť žalovanej, čo do náhrady škody, keď súd vychádzal zo záveru, že titulom uplatneného nároku je celé trestné konania počnúc od vznesenia obvinenia.

122. Ustanovenie cit. § 6 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. zakotvuje, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok, pričom splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa. Čo treba považovať za prípady hodné osobitného zreteľa zákon osobitne neupravuje, posúdenie teda ponechal na voľnú úvahu súdu.

123. Podľa zápisnice o výsluchu žalobcu ako obvineného na Okresnom súde v Dunajskej Strede dňa 8.4.2011 po vyhlásení uznesenia o jeho vzatí do väzby, žalobca uviedol, že podáva sťažnosť. Táto zápisnica bola skončená a podpísaná 8.4.2011 o 14:46:29 hod. Podľa úradného záznamu zo dňa 8.4.2011, spísaného o 14:52:35 hod. žalobca ako obvinený po zvážení celej situácie zobral svoju sťažnosť späť. Záznam je podpísaný sudcom, prokurátorom, zapisovateľkou aj žalobcom. Späťvzatie sťažnosti žalobcom potvrdzuje aj list jeho advokáta JUDr. Ladislava Pongráca, adresovaný Okresnému súdu Dunajská Streda, datovaný 5.5.2011, označený ako späťvzatie sťažnosti, v ktorom uvádza, že sťažnosť proti uzneseniu, ktorým bol žalobca vzatý do väzby, berie späť, nakoľko klient po oznámení uznesenia o vzatí do väzby podal sťažnosť proti tomuto uzneseniu, avšak po zvážení okolností prípadu svoju sťažnosť neskôr výslovne zobral späť.

124. Z popísaného je zrejmé, že žalobca proti predmetnému uzneseniu o vzatí do väzby sťažnosť podal, čím formálne naplnil požiadavku cit. § 6 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. Keďže zápisnica o výsluchu v

trestnom konaní je listinou vydanou orgánom verejnej moci v medziach jeho právomoci, je potrebné ju v zmysle § 205 CSP považovať za verejnú listinu, pri ktorej platí, že potvrdzuje pravdivosť toho, čo sa v nej osvedčuje alebo potvrdzuje, ak nie je dokázaný opak. V danom prípade pritom opak toho, čo bolo zapísané v zápisnici za prítomnosti troch verejných osôb, za situácie, keď späťvzatie sťažnosti neskôr potvrdil písomne aj advokát žalobcu, preukázaný nebol. Treba mať preto za to, že žalobca následne predtým podanú sťažnosť späťvzal. Na druhej strane je potrebné prisvedčiť tvrdeniu žalobcu, že takýto jeho postup, za situácie keď popieral spáchanie akejkoľvek trestnej činnosti a nesúhlasil s väzbou, vyznieva nezrozumiteľne a nelogicky. Žalobca pritom späťvzatie tejto sťažnosti konzistentne v priebehu celého konania popieral.

125. Odvolací súd je toho názoru, že popísané okolnosti danej situácie je potrebné v kontexte celej veci považovať za prípad hodný osobitného zreteľa podľa § 6 ods. 2 veta druhá, kedy nie je dôvodné trvať na splnení podmienky v zmysle § 6 ods. 2 veta prvá zák. č. 514/2003 Z.z., aby žalobca ako poškodený, aj účinne, a nielen formálne, podal proti rozhodnutiu o vzatí do väzby sťažnosť. Okolnosti hodné osobitného zreteľa spočívajú v popísaných okolnostiach podania a následného späťvzatia sťažnosti. Opačný prístup by odvolací súd považoval za nespravodlivý. Preto pokiaľ súd prvej inštancie v preskúvanom rozsudku uzavrel, že okolnosť, že žalobca zobral svoju sťažnosť proti uzneseniu o vzatí do väzby späť, nemala vplyv na objektívnu zodpovednosť žalovanej, odvolací súd tento záver považuje za vecne správny.

126. V bode II.1. žalovaná namietala, že súd rozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy nezrozumiteľne a nepreskúmateľne, keď žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 60,- Eur za deň väzby, pričom do tejto sumy nevedno na základe čoho poňal aj druhý právny titul a to uznesenie o vznesení obvinenia, a rozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy paušálne vo vzťahu k celému väzobnému trestnému stíhaniu. Navyše súd arbitrárne poukázal len na rozhodnutia priznávajúce rádovo vyššie sumy na hranici maxima dennej čiastky náhrady nemajetkovej ujmy, pričom žalovanou predkladané rozhodnutia všeobecných súdov k výške náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe neboli zo strany súdu ani zmienené, resp. zohľadnené, v dôsledku čoho rozhodnutie v tejto časti považoval za nepreskúmateľné a arbitrárne. V bode II.2. žalovaná namietala, že prvoinštančný súd neozrejmlil z akých konkrétnych skutkových zistení vyhodnotil otázku vzniku nemajetkovej ujmy na strane žalobcu, keď poukazoval iba na všeobecné formulácie. Namietala tiež, že súd v rámci odôvodnenia neprezentuje, že pred vzatím do väzby žalobca nebol zamestnaný, nebol v manželskom zväzku. V tejto súvislosti žalovaná tiež vo vzťahu k sume 60,- Eur za deň väzby namietala, že absentuje akékoľvek odôvodnenie jej primeranosti, pričom ide o hornú hranicu.

127. Žalobca sa odvolal voči časti rozsudku, ktorou bol zamietnutý zvyšok jeho žaloby v sume 22.440,- Eur na zaplatenie nemajetkovej ujmy do celkovej sumy 30.000,- Eur, tvrdiac, že priznaná náhrada je neadekvátna ujme, ktorú väzbou a trestným stíhaním utrpel.

128. Je pravdou, že prvoinštančný súd, poukazujúc pritom na niektoré súdne rozhodnutia (ods. 81 až 87 odôvodnenia), s prihliadnutím na osobu žalobcu, na jeho doterajší život a závažnosť následkov v súkromnom živote, rozhodol o výške nemajetkovej ujmy za väzbu tak, že priznal náhradu za jeden deň väzby 60,- Eur, čo za 126 dní predstavuje celkovo sumu 7.560,- Eur s dovetkom, že takouto dennou sadzbou zohľadnil celé trestné konanie, ktoré trvalo 5 rokov a dva mesiace.

129. Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti a to tým skôr, ak ide o obvinenie nepravdivé, ktoré je potvrdené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom súdu (ÚS ČR sp. zn. I.ÚS 554/04 z 31.3.2005). V náleze III.ÚS 754/2016 zo dňa 24.1.2017 ÚS SR vyslovil, že vedenie trestného stíhania na základe nezákonného uznesenia o jeho začatí zdôvodňuje právo na náhradu nemajetkovej ujmy takto stíhanej osoby, pokiaľ jej táto v príčinnej súvislosti s vedením trestného stíhania vznikla. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania, ktoré sa právoplatne skončilo inak, než odsúdením (a to aj v prípade, ak nebolo realizované väzobne), je ústavne akceptovateľným a ústavou predpokladaným spôsobom poskytnutia satisfakcie takto stíhanej osobe a to aj v prípade, ak bolo trestné stíhanie začaté už za účinnosti zák. č. 558/1969 Zb. (t.j. pred 1.7.2004). Ústavný súd v danej veci pokračoval, že náhrada nemajetkovej ujmy sa

môže vzťahovať nielen na väzbu, ale aj na samotné trestné stíhanie, tzn. že primeranosť jej výšky je potrebné posudzovať nielen s ohľadom na to, že ňou bola odškodnená väzba, ale aj vedenie trestného stíhania žalobcu. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy za väzbu súdna prax vytvorila postupne stabilizujúce sa kritériá určenia jej výšky (povaha trestnej veci, dĺžka a časové okolnosti väzby, preukázaný dopad väzby do osobnostnej sféry poškodeného a širšie okolnosti, za ktorých k vzniku nemajetkovej ujmy došlo) korigované všeobecnými princípmi spravodlivosti. Všeobecné súdy disponujú pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania širokou mierou uváženia a ich úvahy nemožno limitovať mechanickým porovnávaním odškodňovania iných prípadov upravených v iných právnych normách. Vzhľadom na to, že ide o prípady rozhodovania o výške náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym postupom orgánov štátu, ktorý sám ako zákonodarca formuluje kritériá stanovenia ich výšky a stanovil hornú hranicu, musí byť poskytnutý všeobecným súdom ako osobitnej a nezávislej zložke štátnej moci široký autonómny priestor na realizáciu voľnej úvahy. Ďalej ústavný súd vyslovil názor, že stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac trvania väzby alebo vedenia trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov, či ESĽP a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. To však neznamená, že takúto rozhodovaciu prax týchto orgánov by nebolo namieste nezohľadniť. Následne ústavný súd poukázal na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 30Cdo 2357/2010, ktorý nepovažoval za neprimerané odškodnenie väzby vo výške 1.000,- Eur za mesiac jej trvania, ani za zostávajúcich 52 mesiacov trvania trestného stíhania sumu 620,- Eur za mesiac. (NS ČR vychádzajúc z úrovne odškodnenia európskych štátov i životnej úrovne v ČR dospel k záveru, že adekvátnym odškodnením je čiastka v rozmedzí 500,- až 1.500,- Kč za jeden deň trvania väzby). Ústavný súd v danej veci potom považoval

priznanú náhradu nemajetkovej ujmy v ním preskúmanom prípade 35.000,- Eur spolu za väzbu (trvajúcu takmer 3 mesiace) a samotné trestné stíhanie (takmer 55 mesiacov) nielen za primeranú, ale aj zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti a slušnosti.

130. V zmysle § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom v čase vzniku nároku, aplikovaného súdom prvej inštancie, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa nasledujúceho ods. 4 (v znení účinnom do 31.12.2012) výška nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutiami uvedenými v ods. 7 a ods. 8 je najmenej 1/30 priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok a to za každý aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody. Podľa ods. 4 (účinného od 1.1.2013) výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa ods. 2 nemôže byť vyššia, ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

131. V zmysle záverov NS SR v uznesení sp. zn. 7Cdo/262/2015 zo dňa 16.3.2016 novelou podľa zák. č. 514/2003 Z.z. vykonanou zák. č. 412/2012 Z.z. (s účinnosťou od 1.1.2013) v § 17 došlo k vypusteniu minimálnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v prípade väzby a k zavedeniu limitu výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Novela ale neobsahovala žiadne prechodné ustanovenia. Právo na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) vzniká momentom vydania nezákonného rozhodnutia, vzatia do väzby, či zbytočnými prieťahmi v konaní, bez ohľadu na to, že žalovateľným sa stáva až po splnení ďalších podmienok. Preto aplikovať ust. § 17 v zmysle tejto novely na prípady, keď uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané pred 1.1.2013 by znamenalo pripustiť neprípustné odňatie už existujúceho práva, zásah do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu a bol by tým porušený zákaz retroaktivity. Vychádzajúc z uvedených záverov NS SR, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje, keďže v danom prípade bolo uznesenie o vznesení obvinenia vydané dňa 7.4.2011 a uznesenie o vzatí do väzby dňa 8.4.2011, teda pred 1.1.2013 na výšku náhrady nemajetkovej ujmy sa vzťahoval dolný limit: „najmenej 1/30 priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok a to za každý aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody“ a nevzťahoval horný limit: „výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa ods. 2 nemôže byť vyššia, ako výška

náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu“. Keďže priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok 2010 bola 769,- Eur, dolný limit náhrady 1/30 predstavuje 25,63 Eur za každý aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody, čo pri 126 dňoch predstavuje min. 3.229,38 Eur.

132. Vychádzajúc z vyššie uvedených právnych a teoretických východísk, pri posudzovaní výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch bolo v zmysle cit. § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. potrebné prihliadnúť pod písm. a) na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje. V tejto súvislosti v danom prípade bolo potrebné zohľadniť, že v čase vydania uvedených nezákonných rozhodnutí žalobca bol mladý 37 ročný muž v produktívnom veku. Bol nezamestnaný s tým, že sa staral o postihnutú ležiacu matku po mozgovej príhode, s ktorou žil v spoločnej domácnosti. Nebol ženatý, nemal deti, mal partnerský vzťah s priateľkou, ktorá ho v predmetnej veci krivo obvinila. Žalobca bol doteraz len jedenkrát súdne trestaný rozhodnutím Okresného súdu Dolný Kubín zo dňa 18.3.1992 sp. zn. 1T/21/1992, keď bol odsúdený za trestný čin krádeže k trestu odňatia slobody v trvaní tri mesiace so skúšobnou dobou do 1.4.1993, pričom sa osvedčil dňa 13.5.1993, v dôsledku čoho sa na neho hľadí ako by nebol odsúdený.

133. Pokiaľ ide o závažnosť vzniknutej ujmy a o okolnosti, za ktorých k nej došlo v zmysle písm. b) cit. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z., bolo potrebné prihliadnúť na to, že výkon väzby a súčasné vedenie trestného stíhania predstavovalo vážny zásah do osobného a rodinného života žalobcu, osobitne keď zdravotne ťažko postihnutá matka, s ktorou dovedy spoločne žil a ktorej poskytoval dennodennú osobnú starostlivosť, na ktorú bola odkázaná, zostala bez jeho pomoci, čo prirodzene ťažko znášal. Tento stav trval počas 126 dní väzby (viac ako štyri mesiace). Starostlivosť o matku musela prevziať jej dcéra a matka žalobcu, ktorá väzobné stíhanie syna ťažko znášala, čo prirodzene mohlo mať vplyv na zhoršenie jej zdravotného stavu, krátko po návrate žalobcu z väzby aj zomrela. Žalobca tak prišiel o osobný kontakt so svojou matkou práve v období posledných mesiacov jej života. V priebehu celého trestného stíhania sa žalobca musel opakovane podrobovať vyšetrovacím úkonom a bol pod neustálym tlakom hrozby dlhotrvajúceho trestu odňatia slobody. Vo výpovedi pred prvoinštančným súdom žalobca uviedol, že po prepustení z väzby pravidelne užíva lieky, že stratil zbrojný preukaz, že nemôže vykonávať svoju prácu, že nemôže športovať (bez bližšej špecifikácie), pričom žalobca na tieto svoje tvrdenia nepredložil ani nenavrhol žiaden dôkaz (prvoinštančný súd vykonal všetky navrhnuté dôkazy). Na druhej strane ale žalovaný uvedené skutkové tvrdenia žalobcu výslovne nepoprel a preto v zmysle § 151 ods. 1 CSP je potrebné ich považovať za nesporné. Pokiaľ žalovaný vo svojom záverečnom vyjadrení po predmetnom pojednávaní prvoinštančného súdu dňa 8.2.2019, na ktorom žalobca uvedené vypovedal, uviedol iba všeobecne, že žalobca vznik nemajetkovej ujmy, ktorá by bola vyvolaná priamo a bezprostredne konaním a rozhodovaním orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, nepreukázal, takéto všeobecné vyhlásenie nemožno považovať za kvalifikované výslovné popretie uvedených skutkových tvrdení podľa § 151 ods. 1 CSP. Predmetné skutkové tvrdenia žalobcu je preto potrebné považovať za nesporné a prihliadnúť na ne pri posudzovaní ujmy žalobcu.

134. V zmysle § 17 ods. 4 písm. c) zák. č. 514/2003 Z.z. bolo potrebné prihliadnúť tiež na závažnosť následkov vzniknutých žalobcovi ako poškodenému v súkromnom živote. V tejto súvislosti bolo potrebné prihliadať na to, že rozhodnutím o väzbe došlo k strate jeho osobnej slobody, slobody pobytu a pohybu na viac ako štyri mesiace, k strate priameho kontaktu s blízkymi osobami, bol vystavený spolužitiu s cudzími osobami výlučne s kriminálnou minulosťou a jeho životné podmienky boli značne obmedzené, došlo tiež k výraznému zníženiu jeho ľudskej dôstojnosti. Okrem toho na uvedené obdobie stratil kontakt s najbližšou osobou - matkou, s ktorou predtým žil v spoločnej domácnosti a ktorá bola odkázaná na jeho starostlivosť. Ako sám uviedol v žalobe, výkon väzby a vedenie trestného stíhania pre neho znamenalo enormné stresové zaťaženie, stav úzkosti a zúfalstva, s prihliadnutím na to, že trestné stíhanie bolo bezdôvodné a pre neho nespravodlivé. Dlhotrvalá väzba má nesporne negatívny dopad na sociálne väzby a priateľské vzťahy, ktoré sa tým narušili.

135. Pri posudzovaní primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy bolo napokon v zmysle písm. d) cit. § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. potrebné prihliadnúť na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. V žalobe žalobca uviedol, čo žalovaný v priebehu prvoinštančného konania nepoprel, že pred rozhodným obdobím pracoval ako príslušník mestskej obecnej polície, čo vyžaduje vysoký morálny kredit. Trestné stíhanie žalobcu pre zločin vydierania, vrátane väzobného stíhania, spôsobilo zníženie jeho dôveryhodnosti, vážnosti a cti v pracovnej oblasti.

Malo to dopad na jeho profesijný život tým, že bola spochybnená jeho dôveryhodnosť a ohrozené jeho ďalšie uplatnenie v tejto oblasti, v ktorej mal predchádzajúcu prax. Ako žalobca tvrdil, a žalovaný nepoprel, po prepustení z väzby sa žalobca nevedel zamestnať a na viacerých miestach mu bolo povedané, že pokiaľ je trestne stíhaný, nie je možné ho zamestnať. Sám žalobca vo svojej výpovedi povedal, že okolie sa na neho už díva inak, čo je prirodzené.

136. Vychádzajúc z vyššie uvedeného v odsekoch 129 - 132, odvolací súd je toho názoru, že v dôsledku vzatia žalobcu do väzby a jeho trestného stíhania vznikla v osobnostnej sfére žalobcu závažná a ťažko reparaovateľná nemajetková ujma, ktorá ale nedosahuje hornú hranicu závažnosti. Žalobca totiž v rozhodnom období nežil v manželskom zväzku, ani nemal iný vážny vzťah, nemal potomkov, nebol zamestnaný a jeho prípad podľa toho, čo vyšlo v konaní najavo, nebol ani medializovaný, čo by zvýšilo jeho ujmu.

137. Vychádzajúc z predtým uvedeného, osobitne s poukazom na nález III.ÚS 754/2016, odvolací súd nepovažoval za správny postup súdu prvoinštančného, keď žalobcovi priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za jeden deň väzby vo výške 60,- Eur (čo pri 126 dňoch predstavuje 7.560,- Eur) s tým, že tým bolo zohľadnené celé trestné stíhanie, ktoré trvalo päť rokov a dva mesiace. Takýto postup nezohľadňuje okolnosti danej veci a nevystihuje rozsah nemajetkovej ujmy (ktorú žalobca utrpel nielen väzbou ale aj stíhaním) aj preto, že dĺžka trestného stíhania mnohonásobne prekračovala dĺžku väzby, v dôsledku čoho je nespravodlivý. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď síce použil správne právne normy, ale na zistený skutkový stav ich nesprávne aplikoval.

138. Vychádzajúc z vyššie zohľadnených uvedených hľadísk a okolností daného prípadu, odvolací súd považoval za primerané a adekvátne odškodnenie žalobcovi za jeden deň trvania väzby 33,- Eur, čo sa pohybuje niekde na strednej hranici rozpätia priznávaného súdmi SR a v právne i životnou úrovňou blízkom prostredí v ČR (napr. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 30Cdo 2357/2010). Pri 126 dňoch väzby potom celková náhrada nemajetkovej ujmy za väzbu predstavuje 4.158,- Eur. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, ktoré trvalo 62 mesiacov, odvolací súd považoval za náhradu primeranú vyššie popísaným okolnostiam daného prípadu, 400,- Eur mesačne, čo predstavuje celkom sumu 24.800,- Eur. Celková náhrada nemajetkovej ujmy potom činí 28.958,- Eur.

139. V bode II.3. odvolania žalovaná namietala, že súd prvej inštancie v ods. 77 odôvodnenia uviedol, že vec posudzoval ako prípad vadného pozbavenia osobnej slobody podľa Dohovoru, pričom toto tvrdenie súdu označila za nepochopiteľné, keďže nárok bol doposiaľ posudzovaný výlučne podľa zák. č. 514/2003 Z.z. a nie je zrejme z akého dôvodu súd dospel k uvedenému záveru, čím rozhodnutie označil za nepreskúmateľné.

140. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na ods. 73 odôvodnenia preskúmaného rozsudku, kde prvoinštančný súd odkazuje na závery NS SR v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo 177/2005, podľa ktorých nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ktorý umožňuje odškodnenie aj nemateriálnej ujmy a ktorého aplikácia pokiaľ ide o obsah pojmu škoda mala prednosť pred vnútroštátnou úpravou) i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa ust. § 5 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb., čo sa ale týka prípadov posudzovaných podľa zák. 58/1969 Z.z., ktorý neupravoval možnosť priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V danej veci súd prvej inštancie fakticky vychádzal zo zák. č. 514/2003 Z.z., ktorý v cit. § 17 ods. 2 už výslovne umožňuje priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Je teda zrejme, že vychádzajúc z prvoinštančným súdom citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR v ods. 77, potom súd formálne uviedol, že vec posudzoval aj podľa predmetného Dohovoru, čo ale v konečnom dôsledku nemalo žiaden reálny dopad na samotné rozhodnutie prvoinštančného súdu. V tejto časti preto predmetný rozsudok nie je možné označiť za nepreskúmateľný, keďže súd prvej inštancie žiadne konkrétne právne závery s odkazom práve na predmetný Dohovor v danej veci neprijal. Hoci na Dohovor formálne odkázal, nemožno prijať záver, že by vec nesprávne právne posúdil, keďže samotné rozhodnutie z poukazaného Dohovoru nevychádza (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

141. V bode II.4. žalovaná vytkla súdu prvej inštancie právne posúdenie otázky príčinnej súvislosti medzi právnymi titulmi uplatneného nároku a vznikom nemajetkovej ujmy s tým, že súd neuvádza v akej miere jednotlivé zásahy v nich nemajetkovú ujmu spôsobili a teda sa dostatočne s otázkou príčinnej súvislosti súd nevysporiadal.

142. Vzťah príčinnej súvislosti (tzv. kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom a škodou, zák. č. 514/2003 Z.z. osobitne nevysvetľuje. V právnej teórii sa za príčinnú súvislosť označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav - príčina, vyvoláva druhý jav - následok. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Otázka príčinnej súvislosti pritom nie je otázkou právnou, ale skutkovou. Príčinná súvislosť sa zisťuje vo vzťahu medzi konkrétnou ujmom poškodeného a konkrétnym konaním škodcu. Pri skúmaní, ktorá príčina škodu vyvolala, nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). Atribútom príčinnej súvislosti je pritom priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo a bezprostredne predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako priama príčina škody, existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu (porovnaj rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/126/2009).

143. V danej veci považoval odvolací súd za dostatočne preukázané, že žalobcom tvrdená nemajetková ujma mu vznikla v priamej príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním škodcu, v dôsledku vydania uznesenia vyšetrovateľa, ktorým bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre zločin vydierania a následne vydaním uznesenia sudcu pre prípravné konanie, ktorým bol žalobca vzatý do väzby, ako aj súčasne vedením celého trestného stíhania. Odvolací súd zhodne s prvoinštančným je toho názoru, že ak by k vydaniu uvedených, v konečnom dôsledku nezákonných, rozhodnutí a nadväznému nesprávnemu úradnému postupu zo strany dotknutých orgánov štátu nedošlo, nevznikla by na strane žalobcu predmetná nemajetková ujma. Ako bolo uvedené vyššie, vzhľadom na časové a vecné prelínanie sa právnych titulov uplatneného nároku, nie je možné striktné odlišiť aká časť nemajetkovej ujmy mala pôvod práve v uznesení o vznesení obvinenia alebo práve len v uznesení o vzatí do väzby, prípadne len v samotnom vedení trestného stíhania. Nie je preto dobre možné ustáliť príčinnú súvislosť vo vzťahu k jednotlivým právnym titulom uplatneného nároku, teda osobitne ku každému z nich. Existenciu príčinnej súvislosti ale odvolací súd považuje za preukázanú.

144. V časti III. - Nesprávnosti napadnutého rozsudku v časti rozhodnutia o náhrade trov obhajoby, žalovaný namietal, že z rozsudku nie je zjavné, podľa ktorých ustanovení vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej aj len cit. vyhl.), súd prvej inštancie nárok posudzoval, v bode 100. odôvodnenia, súd uvádza výpočtové základy a sumy základnej sadzby tarifnej odmeny, avšak ani jedna z týchto súm nezodpovedá účinnej právnej úprave - § 1 ods. 3 v spojení s § 12 cit. vyhl. v znení účinnom do 30.6.2013, resp. § 1 ods. 4 vyhlášky v spojení s § 12 vyhlášky v znení účinnom do 28.2.2017, na ktoré znenia poukázal. Ak by súd aplikoval dané ustanovenia, sumy výpočtových základov a nadväzujúce sumy základných sadzieb tarifnej odmeny by boli iné. V rámci tejto časti odvolania žalovaný namietal tiež nesprávne skutkové zistenia súdu týkajúce sa účelnosti ďalších porád žalobcu s obhajcom, o ktorých neboli predložené žiadne dôkazy, pričom absencia záznamu z porady neumožňuje súdu skúmať účelnosť náhrady za takéto úkony, ako ani dĺžku ich trvania, teda vyhodnotiť, či daný úkon bol účelný, a či mohol trvať 1 hodinu alebo viac, od čoho sa potom v zmysle poukázaného § 14 ods. 2 a 4 cit. vyhl. odvíja výška odmeny za tú ktorú poradu.

145. Žalobca sa k tejto časti odvolania žalovaného uviedol, že predmetný nárok v konaní, teda vznik a výšku trov obhajoby v trestnom konaní, riadne preukázal predloženými listinnými dôkazmi. V písomnom zozname poskytnutých právnych služieb vyhotovenom advokátom JUDr. Pongráczom, advokát potvrdil aj to, že sa uskutočnilo 6 ďalších potrebných porád s klientom vždy v rozsahu viac ako 1 hodina a zápisy o týchto poradách sú vyznačené v spise advokáta. Advokátka JUDr. Skačániová potvrdila úhradu za trovy obhajoby žalobcom. Žalobca teda riadnymi účtovnými dokladmi preukázal, že za poskytnuté právne služby riadne zaplatil celkom sumu 2.423,88 Eur, pričom nezákonné rozhodnutia boli bezprostrednou príčinou vzniku majetkovej škody spočívajúcej v trovách obhajoby v trestnom konaní.

146. Odvolací súd sa v tejto súvislosti stotožňuje s argumentáciou prvoinštančného, keď zohľadnil, že jednotlivé porady nasledovali po iných úkonoch trestného konania alebo predchádzali ďalším úkonom, pričom považoval za logické, že sa obvinený, resp. obžalovaný pred jednotlivými procesnými úkonmi potreboval s obhajcom poradiť o procesnej taktike pri týchto úkonoch, a preto tieto úkony nepovažoval za neúčelné. Z predmetného vyúčtovania JUDr. Pongrácza vyplýva, že prvých päť porád sa uskutočnilo

deň pred hlavným pojednávaním súdu a posledná deň pred vyjadrením k odvolaniu prokurátora, teda pred závažnými úkonmi trestného konania, kedy je porada potrebná a nie je neúčelná ani nadbytočná. Účelnosti predmetných porád nasvedčuje aj to, že sa uskutočňovali s dvoj až šesťmesačným odstupom. Vzhľadom na to, že predmetné porady sa uskutočnili vždy pred dôležitým procesným úkonom, kedy bolo dôvodné radiť sa o procesnej taktike a zároveň vždy aj s niekoľkomesačným odstupom, odvolací súd nepovažoval za neprimerané ani to, že každá z týchto porád trvala viac ako 1 hodinu. Podľa vyjadrenia JUDr. Pongráczza zápisy o týchto poradách sú vyznačené v spise advokáta. Odvolací súd zhodne s prvoinštančným preto považoval ďalšie porady advokáta JUDr. Pongráczza so žalobcom, vtedy jeho klientom, v uplatnenom rozsahu, uskutočnené dňa 6.3., 26.6., 23.10 a 13.12.2012 ako i 12.2. a 16.8.2013 za účelné.

147. Súdnou praxou už bolo ustálené, že pre účely náhrady škody za zodpovednosť štátu treba za účelne vynaložené náklady poškodeným na zaplatenie odmeny advokátovi na obhajobu považovať náklady v rozsahu tarifnej odmeny. Preto v prípade, ak sa klient s advokátom dohodne na zmluvnej odmene (ako tomu bolo i v danom prípade zastupovania JUDr. Pongráczom na 1.500,- Eur), pri určení nákladov, ktorých náhrada sa priznáva proti inej osobe, sa výška odmeny advokáta určí podľa ustanovení vyhlášky o tarifnej odmene (uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo 402/2015 z 28.4.2016).

148. Je potrebné prisvedčiť námietke žalovanej v odvolaní, že súd prvej inštancie v ods. 100 odôvodnenia preskúmaného rozsudku neuvádza výšku výpočtového základu v celom rozsahu správne, keď nezohľadnil, že s účinnosťou od 1.7.2013 došlo k zmene vyhlášky č. 655/2004 Z.z. vyhláškou MS SR č. 184/2013 Z.z. a výpočtový základ mal byť v druhej polovici roku 2013 vo výške 86,93 Eur, čo malo dopad tiež na výšku režijného paušálu, ktorý v druhej polovici roku 2013 mal byť 6,95 Eur. Na druhej strane ale žalovaná v podanom odvolaní za roky 2011, 2012 a za prvý polrok roku 2013 uvádza nesprávne sumy výpočtových základov aj základných sadzieb tarifnej odmeny.

149. Správne v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“), vychádzajúc aj z údajov zverejnených na stránke SAK, bola výška výpočtového základu za rok 2011 741,- Eur, za rok 2012 763,- Eur, za rok 2013 do 30.6. 781,- Eur, podľa § 1 ods. 4 vyhlášky od 1.7. 695,41 Eur, za rok 2014 695,41 Eur, a za rok 2015 721,40 Eur, za rok 2016 741,- Eur. Režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky ako 1/100 výpočtového základu na rok 2011 bol: 7,41 Eur, na rok 2012: 7,63 Eur, na rok 2013 do 30.6.2013: 7,81 Eur a od 1.7.2013: 6,95 Eur, na rok 2014: 6,95 Eur, na rok 2015: 7,21 Eur a na rok 2016: 7,41 Eur.

150. V zmysle § 12 ods. 3 písm. b) cit. vyhl. s prihliadnutím na to, že žalobca bol trestne stíhaný pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona, pri ktorom zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje 5 rokov a neprevyšuje 10 rokov, bola v danom prípade základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby 1/8 výpočtového základu. Základná sadzba tarifnej odmeny advokáta potom predstavovala za úkony vykonané v roku 2011 92,63 Eur, v roku 2012 95,37 Eur, v roku 2013 do 30.6. 97,62 Eur a od 1.7. 86,92 Eur, v roku 2014 86,92 Eur, v roku 2015 90,17 Eur a v roku 2016 92,62 Eur.

151. V predmetnom vyúčtovaní na čl. 283 spisu JUDr. Pongrácz pri súčte tarifnej odmeny nezohľadnil úkon zo dňa 9.1.2012 v hodnote 28,84 Eur plus režijný paušál vo výške 7,63 Eur. Pri úkonoch v druhom polroku 2013 za úkony dňa 16.8. a 17.8. uplatnil nesprávnu tarifnú odmenu 97,62 Eur, keď správne mala byť 86,93 Eur a nesprávny režijný paušál vo výške 7,81 Eur, keď správne mal byť 6,95 Eur. Správne vyúčtovanie odmeny advokátom JUDr. Pongráczom malo byť nasledovné:

- úkon zo dňa 23.8.2011 - prevzatie a príprava obhajoby, vrátane prvej porady s klientom - § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky vo výške 92,63 Eur; režijný paušál 7,41 Eur;
- úkon zo dňa 24.8.2011 - konanie pred súdom - verejné zasadnutie od 9.45 hod do 10.00 hod - § 14 ods. 1 písm. d) vyhlášky (vo výške 1/2 základnej sadzby tarifnej odmeny) vo výške 46,32 Eur (92,63:2=46,32); režijný paušál 7,41 Eur;
- úkon zo dňa 9.1.2012 konanie pred súdom - hlavné pojednávanie odročené - od 10.55 hod do 10.30 hod - § 14 ods. 5 písm. b) vyhlášky (vo výške 1/4 základnej sadzby tarifnej odmeny) vo výške 28,84 Eur (95,37:4=28,84); režijný paušál 7,63 Eur;
- úkon zo dňa 2.3.2012 - písomné podanie na súd - predloženie písomného dôkazu - § 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky vo výške 95,37 Eur; režijný paušál 7,63 Eur;

- úkon zo dňa 6.3.2012 - ďalšia porada s klientom za skončenú jednu hodinu - § 14 ods. 2 písm. a) vyhlášky (vo výške 2/3 základnej sadzby tarifnej odmeny) vo výške 63,58 Eur ($95,37:3 \times 2 = 63,58$); režijný paušál 7,63 Eur;
- úkon zo dňa 7.3.2012 - konanie pred súdom - hlavné pojednávanie od 8.30 hod do 10.45 hod - § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky 2x, vo výške 95,37 Eur ($95,37 \times 2$); režijný paušál 7,63 Eur;
- úkon zo dňa 26.6.2012 - ďalšia porada s klientom za skončenú jednu hodinu - § 14 ods. 2 písm. a) vyhlášky (vo výške 2/3 základnej sadzby tarifnej odmeny) vo výške 63,58 Eur ($95,37:3 \times 2 = 63,58$); režijný paušál 7,63 Eur;
- úkon zo dňa 27.6.2012 - konanie pred súdom - hlavné pojednávanie od 8.30 hod do 8.45 hod - § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky vo výške 95,37 Eur; režijný paušál vo výške 7,63 Eur;
- úkon zo dňa 23.10.2012 - ďalšia porada s klientom za skončenú jednu hodinu - § 14 ods. 2 písm. a) vyhlášky (vo výške 2/3 základnej sadzby tarifnej odmeny) vo výške 63,58 Eur ($95,37:3 \times 2 = 63,58$); režijný paušál 7,63 Eur;
- úkon zo dňa 24.10.2012 - konanie pred súdom - hlavné pojednávanie od 8.30 hod do 9.20 hod - § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky vo výške 95,37 Eur; režijný paušál vo výške 7,63 Eur;
- úkon zo dňa 13.12.2012 - ďalšia porada s klientom za skončenú jednu hodinu - § 14 ods. 2 písm. a) vyhlášky (vo výške 2/3 základnej sadzby tarifnej odmeny) vo výške 63,58 Eur ($95,37:3 \times 2 = 63,58$); režijný paušál 7,63 Eur;
- úkon zo dňa 14.12.2012 - konanie pred súdom - hlavné pojednávanie od 10.30 hod do 11.20 hod - § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky vo výške 95,37 Eur; režijný paušál 7,63 Eur;
- úkon zo dňa 12.2.2013 - ďalšia porada s klientom za skončenú jednu hodinu - § 14 ods. 2 písm. a) vyhlášky (vo výške 2/3 základnej sadzby tarifnej odmeny) vo výške 65,08 Eur ($97,62:3 \times 2 = 65,08$); režijný paušál 7,81 Eur;
- úkon zo dňa 13.2.2013 - konanie pred súdom - hlavné pojednávanie od 9.30 hod do 10.38 hod - § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky vo výške 97,62 Eur; režijný paušál 7,81 Eur;
- úkon zo dňa 16.8.2013 - ďalšia porada s klientom za skončenú jednu hodinu - § 14 ods. 2 písm. a) vyhlášky (vo výške 2/3 základnej sadzby tarifnej odmeny) vo výške 57,97 Eur ($86,92:3 \times 2 = 57,97$); režijný paušál 6,95 Eur;
- úkon zo dňa 17.8.2013 - písomné podanie na súd - vyjadrenie k odvolaniu prokurátora - § 14 ods. 2 písm. b) vyhlášky vo výške 86,92 Eur; režijný paušál 6,95 Eur.

152. Odmena advokáta JUDr. Pongráczza bez DPH je spolu 1.301,93 Eur ($92,63 + 46,32 + 28,84 + 95,37 + 63,58 + 95,37 + 95,37 + 63,58 + 95,37 + 63,58 + 95,37 + 63,58 + 95,37 + 65,08 + 97,62 + 57,95 + 86,92 = 1.301,90$), DPH zo sumy 1.301,90 Eur je 260,38 Eur, spolu tarifná odmena s DPH je vo výške 1.562,28 Eur. Režijný paušál bez DPH je 120,64 Eur ($7,41 + 7,41 + 7,63 + 7,63 + 7,63 + 7,63 + 7,63 + 7,63 + 7,63 + 7,63 + 7,81 + 7,81 + 6,95 + 6,95 = 120,64$ Eur), DPH zo sumy 120,64 Eur je 24,12 Eur, režijný paušál s DPH je spolu vo výške 144,76 Eur. Za úkony právnej služby advokáta JUDr. Pongráczza podľa vyhlášky prislúcha tarifná odmena celkom 1.707,04 Eur.

153. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že tarifná odmena, ktorá by podľa citovanej vyhlášky prislúchala advokátovi žalobcu JUDr. Pongráczzovi za predmetné úkony právnej služby, mala byť 1.707,04 Eur. Keďže ale žalobca podľa preukázaného vyplatil JUDr. Pongráczzovi odmenu v dohodnutej výške nižšiu 1.500,- Eur, čo predstavuje skutočnú škodu, ktorá v rámci nákladov uhradených na toto právne zastúpenie žalobcovi vznikla, bolo dôvodným priznať žalobcovi náhradu tejto časti škody v plnom uplatnenom rozsahu 1.500,- Eur.

154. Pokiaľ ide o náhradu škody z titulu trov právneho zastúpenia JUDr. Skáčániovou v období od 5.8.2014 do 21.6.2016, vo vyúčtovaní podľa čísla 70 a 71 spisu pri úkonoch v roku 2014 (dňa 5.8. a 11.8.) uplatnila nesprávnu tarifnú odmenu vo výške 86,93 Eur, keď správne mala byť 86,92 Eur a pri úkone v roku 2016 (dňa 21.6.) nesprávnu tarifnú odmenu vo výške 92,63 Eur, keď správne mala byť 92,62 Eur. Správne vyúčtovanie odmeny advokátkou JUDr. Skáčániovou malo byť nasledovné:

- úkon zo dňa 5.8.2014 - prevzatie a príprava - § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky vo výške 86,92 Eur; režijný paušál 6,95 Eur;
- úkon zo dňa 11.8.2014 - spísanie podania na súd - § 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky vo výške 86,92 Eur; režijný paušál 6,95 Eur;
- úkon zo dňa 15.10.2014 - účasť na hlavnom pojednávaní, kt. bolo odročené - § 14 ods. 5 písm. b) vyhlášky (vo výške 1/2 základnej sadzby tarifnej odmeny) vo výške 43,43 Eur ($86,92:2 = 43,43$); režijný paušál 6,95 Eur;

- úkon zo dňa 11.2.2015 - účasť na hlavnom pojednávaní - § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky, vo výške 90,17 Eur; režijný paušál 7,21 Eur;
- úkon zo dňa 22.4.2015 - účasť na hlavnom pojednávaní - § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky, vo výške 90,17 Eur; režijný paušál 7,21 Eur;
- úkon zo dňa 29.5.2015 - účasť na hlavnom pojednávaní - § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky, vo výške 90,17 Eur; režijný paušál 7,21 Eur;
- úkon zo dňa 2.9.2015 - účasť na hlavnom pojednávaní - § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky, vo výške 90,17 Eur; režijný paušál 7,21 Eur;
- úkon zo dňa 16.12.2015 - spísanie vyjadrenia k odvolaniu prokurátora - § 14 ods. 2 písm. b) vyhlášky vo výške 90,17 Eur; režijný paušál 7,21 Eur;
- úkon zo dňa 21.6.2016 - účasť na verejnom zasadnutí na KS TT - § 14 ods. 3 písm. d) vyhlášky vo výške 92,62 Eur; režijný paušál 7,41 Eur;
- dňa 21.6.2016 - strata času 4 pol hodiny vo výške jednej šesťdesiatiny výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu - § 17 ods. 1 vyhlášky vo výške 49,40 Eur ($1/60$ z 741 je 12,35; $4 \times 12,35 = 49,40$).

155. Odmena advokátky JUDr. Skáčániovej spolu s režijným paušálom bez DPH je 874,45 Eur ($82,92 + 82,92 + 43,43 + 6,95 + 6,95 + 90,17 + 90,17 + 90,17 + 90,17 + 7,21 + 7,21 + 7,21 + 7,21 + 90,17 + 7,21 + 92,62 + 7,41 + 49,40 = 874,45$). Advokátka si uplatnila DPH za úkony zo dňa 16.12.2015 a 21.6.2016 (t.j. zo sumy $97,38 + 100,03 + 49,40 = 246,81$). DPH zo sumy 246,81 Eur je 49,36 Eur. Odmena prislúcha celkom vo výške 923,81 Eur. Advokátka si uplatnila celkom 923,88 Eur, rozdiel teda činí 0,07 Eur.

156. Celková majetková škoda, ktorá žalobcovi vznikla z titulu náhrady účelných trov obhajoby v trestnom stíhaní potom predstavuje 2.423,81 Eur ($1.500,- + 923,81$). Uplatňoval si o 0,07 Eura viac ($2.423,88$ Eur) v ktorej časti aj s príslušným úrokom z omeškania, pre neúčelnosť, bolo potrebné žalobu zamietnuť.

157. Keďže žalobca si pred podaním žaloby uplatnil nárok na zaplatenie peňažného plnenia u žalobcu, ktorý písomným vyjadrením z 29.9.2017, doručeným žalobcovi dňa 3.10.2017 jeho žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody odmietol, nasledujúcim dňom, teda dňa 4.10.2017 sa žalovaný dostal do omeškania s poukazom na § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z., odo dňa 4.10.2017 teda bolo potrebné priznať žalobcovi (tak, ako si uplatnil) aj nárok na úrok z omeškania z náhrady skutočnej škody, teda z priznanej náhrady trov právneho zastúpenia v trestnom konaní vo výške 5% ročne v zmysle § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., s poukazom § 25 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého sa na dané právne vzťahy použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Žalobca si nárok na úrok z omeškania z uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy dôvodne neuplatňoval. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch totiž vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím tejto doby sa dlžník dostáva do omeškania, keďže rozhodnutie súdu o priznaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy má konštitutívny účinok a nárok na náhradu vzniká až momentom právoplatnosti takéhoto rozhodnutia a povinný subjekt sa do omeškania môže dostať až nesplnením si v takomto rozhodnutí uloženej povinnosti na plnenie (rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo 15/1997, R 45/2000). Žalobcovi bolo preto dôvodné priznať aj úrok z omeškania zo sumy 2.423,81 Eur majetkovej ujmy vo výške 5 % mesačne od 4.10.2017 až do zaplatenia.

158. Ďalšie odvolacie argumenty odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi/stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi/stranami konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka/strany konania, ktorú nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov/strán konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na každú otázku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava (II. ÚS 78/05). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu odvolateľa zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, vzhľadom na uvedené závery už irelevantnú a nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, i s poukazom na princíp hospodárnosti konania (čl. 17 OSP), odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

159. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu bolo potom dôvodným, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý vec v uvedenom rozsahu nesprávne právne posúdil, s použitím § 388 CSP, keďže neboli splnené podmienky ani pre jeho potvrdenie, ani pre jeho zrušenie, zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 31.381,81 Eur s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 2.423,81 Eur od 4.10.2017 až do zaplatenia, a vo zvyšku (v časti o zaplatenie 1.042,07 Eur s príslušenstvom) žalobu zamietol (výrok I.).

160. Keďže odvolací súd zmenil prvoinštančné rozhodnutie, bolo jeho povinnosťou v zmysle § 396 ods. 2 CSP rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov na súde prvej inštancie, teda celého konania. V rozhodnutí o trovách musí byť premietnutý konečný úspech strany v celom konaní, ktorý je závislý od zmeňujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu. Tento nárok na náhradu trov tvorí jeden celok a je vyjadrený v jednom výroku (obdobne komentár k § 396 CSP str.1320 publikácie Civilný sporový poriadok nakladateľstva C. H. Beck z roku 2016).

161. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa ods. 2 ak mala strana úspech vo veci len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

162. V zmysle § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

163. V zmysle § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

164. V prípade, ak súd prejednáva nárok na náhradu škody, ktorá je vymedzená jednotlivými zložkami práva na náhradu škody, tieto jednotlivé zložky sa prejavujú ako samostatné dielčie nároky vyplývajúce z určitého zodpovednostného vzťahu. Existencia týchto dielčích nárokov je od seba nezávislá; jednotlivý nárok môže vzniknúť bez toho, aby súčasne vznikli aj ďalšie nároky. Jednotlivé dielčie nároky na náhradu škody sú podľa hmotného práva úplne samostatné, nakoľko predpoklady ich vzniku sú odlišné a tiež vznikajú v rôznom (inom) čase. So samostatnosťou dielčích nárokov na náhradu škody je nutné počítať aj pri rozhodovaní o trovách konania (porovnaj R 10/1976, R 28/1970, obdobne vec Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 11/2011). Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania v prípade, ak súd prejednáva nárok na náhradu škody, ktorá je vymedzená jednotlivými zložkami práva na náhradu škody, je treba samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu účastníkov/strán ďalej zvážiť, či rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to samostatne vo vzťahu ku každému nároku osobitne. Konania o čiastkových nárokoch na náhradu škody majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní (obdobne napr. NS SR sp. zn. 3 MCdo 25/2012).

165. Princíp právnej istoty, ktorej základným atribútom podľa čl. 2 CSP je požiadavka zásadnej predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, vyžaduje, aby spor bol rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, podľa legitímneho očakávania, že spor bude rozhodnutý spravodlivo.

166. V zmysle rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo 6/2017 zo 6.3.2017 ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovisk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR. Do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj jednotlivito v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. S prihliadnutím na čl. 3 CSP do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie. Podľa uznesenia NS SR z 31.10.2017, sp. zn. 6Cdo 129/2017 rozhodnutia súdov iných štátov a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR pod tento pojem nespádajú.

167. V náleze sp. zn. IV.ÚS 655/2018 ÚS SR poukázal na to, že každá právna norma má svoj účel a zmysel, ktorého rekonštrukcia je vždy spätá s celou radou neistôt. Zmysel a účel možno nepochybné abstrahovať aj z autentických dokumentov vypovedajúcich o vóli a zámeroch zákonodarcu, medzi ktoré patrí nepochybné aj dôvodová správa. Z dôvodovej správy k CSP vyplýva, že súd môže priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, keď výška nároku závisí od úvahy súdu. Z citovanej časti dôvodovej správy ústavný súd vyvodil, že zmyslom novej právnej úpravy nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 OSP v podobe jeho kategorického vylúčenia. Za relevantné označil jednak to, že dôvodová správa nezodpovedá výslovnému zneniu § 255 CSP a jednak to, že ani samotná dôvodová správa nepočíta s povinnosťou všeobecného súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy za akýchkoľvek okolností postupovať v zmysle pôvodného ust. § 142 ods. 3 OSP. Ústavný súd pokračoval, že z dotknutých ustanovení CSP vyplýva, že kritériom pre priznanie nároku na náhradu trov konania je miera úspechu vo veci, ktorá sa zisťuje u žalobcu aj u žalovaného a všeobecne závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej. Z dispozície § 255 ods. 2 CSP vyplýva, že čiastočný úspech vo veci sa môže v rozhodnutí o trovách konania prejavíť dvoma spôsobmi a to tak, že súd náhradu trov konania pomerne rozdelí alebo náhradu trov konania neprizná žiadnej zo strán. Pravidlo vyplývajúce z § 142 ods. 3 OSP nie je súčasťou normatívneho textu vyplývajúceho z § 255. Vo vzťahu k pravidlu vyplývajúceho z § 142 ods. 3 OSP ústavný súd považoval za potrebné uviesť, že toto pravidlo predstavovalo výnimku zo zásady pre rozhodnutie o náhrade trov konania pri čiastočnom úspechu vo veci (§ 142 ods. 2 OSP). Aplikácia označenej výnimky (plná náhrada trov konania) však ani za účinnosti právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku neprichádza o úvahy vždy, ale iba v prípade, ak sa neúspech prejavil iba vo výške plnenia za predpokladu, že účastník konania na začiatku sporu túto výšku plnenia presne nepoznal a ani presne poznať nemohol. V tejto súvislosti ústavný súd uviedol, že spoločným menovateľom situácií, keď rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy všeobecného súdu alebo znaleckého posudku je z pozície strán počítačná nepredvídateľnosť výsledku konania o výške uplatneného nároku, čo zároveň tieto situácie kvalitatívne odlišuje od ostatnej sporovej agendy, keď žalobca vie spoľahlivo kvantifikovať výšku svojho nároku. Z uvedeného vyplýva, že kritérium predvídateľnosti výsledku rozhodnutia všeobecného súdu žalobcom sa javí byť rozhodujúce pri úvahe medzi aplikáciou zásady úspechu v jej všeobecnom význame, keď sa miera úspechu vo veci zistí je v závislosti od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej a jej redukovanej významnej podobe, keď za úspech považujú už úspech v základe nároku. Z uvedeného podľa ústavného súdu možno urobiť čiastkový záver, že aplikácia pravidla, keď rozhodnutie závisí od úvahy súdu, musí mať svoje vnútorné limity, pretože ináč by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby za situácie zjavne bezúspešného uplatňovania práva nie síce v jeho základe, ale v podobe jeho neprimeranej a zjavne nadsadenej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva napríklad z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, bola žalobcovi priznaná ochrana v podobe zachovania jeho práva na plnú náhradu trov konania proti žalovanému len preto, lebo bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalobnému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením.

168. Vo veci sp. zn. II.ÚS 399/2019 ústavný súd poukázal na svoje predchádzajúce rozhodnutie sp. zn. I.ÚS 56/2017 z 8.2.2017, podľa ktorého právna úprava náhrady trov konania v sporovom konaní sa podľa doterajšej úpravy v OSP, ako aj podľa novej úpravy účinnej od 1.7.2016 v CSP, spravuje zásadou úspechu v konaní/spore. Z porovnania doterajšej a novej právnej úpravy vyplýva, že CSP už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej v § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako *lex specialis* vo vzťahu k úprave obsiahnutej v § 142 ods. 2 OSP. Z uvedeného síce vyplýva, že nepatrný neúspech už CSP nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa CSP už zohľadňuje každý neúspech), avšak ani nová právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy. Následne ústavný súd poukázal tiež na komentár publikácie Civilný sporový poriadok od autorov Števčeka, Ficovej, Baricovej, Mesiarkinovej, Bajánkovej, Tomašovičovej a kol. vydané na nakladateľstve C. H.Beck v roku 2016 str. 926 a 927.

169. Napokon v náleze sp. zn. III.ÚS 475/2018 ústavný súd nadviazal na závery ústavného súdu (I.ÚS 56/2017, IV.ÚS 652/2018) a v publikovanej odbornej literatúre a skonštatoval, že výška plnenia

(náhrada nemajetkovej ujmy) bola závislá od úvahy súdu a teda bola prípadom odôvodňujúcim osobitné posudzovanie úspechu a neúspechu v konaní s dôsledkami na rozhodovanie o náhrade trov konania. Zmyslom novej právnej úpravy CSP nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 OSP. Na základe toho záver krajského súdu v prejednávanej veci absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 CSP súdom nie je v súlade s ústavou.

170. Opierajúc sa o vyššie popísanú, už ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, s ktorou sa odvolací súd plne zhoduje, uzatvára, že právna úprava náhrady trov v CSP (citovaná vyššie) nevyklučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov konania, keď výška plnenia závisela (v danom prípade v časti náhrady nemajetkovej ujmy) od úvahy súdu, a na daný prípad preto bolo potrebné aplikovať osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov konania a zohľadniť, že výsledok tohto sporu ohľadne výšky nemajetkovej ujmy bol pre žalobcu nepredvídateľný a zároveň nešlo o zjavne bezúspešné uplatňovanie práva v podobe neprimeranej či zjavne nadsadenej výšky nároku. Preto by nebolo spravodlivé, aby čiastočný neúspech žalobcu, ktorý v danom prípade navyše bol v nepatrnom rozsahu vo vzťahu k uplatňovanej sume, išiel na ťarchu žalobcu. Odvolací súd sa tak nestotožnil s námietkami žalovaného vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade trov predmetného konania v bode IV. jeho odvolania.

171. Bolo preto dôvodným, aby žalobcovi vo vzťahu k uplatňovanej náhrade nemajetkovej ujmy bola priznaná plná náhrada trov konania. Pokiaľ ide o nárok na priznanie náhrady majetkovej ujmy, teda škody z titulu nákladov na trovy právneho zastúpenia v trestnom stíhaní, táto bola žalobcovi priznaná iba o 0,07 Eur nižšia, čo je absolútne zanedbateľný rozdiel, a vzhľadom na zásadu hospodárnosti konania (čl. 17 CSP) bezvýznamný vo vzťahu k posudzovaniu ne/úspechu strán. Odvolací súd potom úspešnému žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) voči žalovanej (výrok II.). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

172. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).